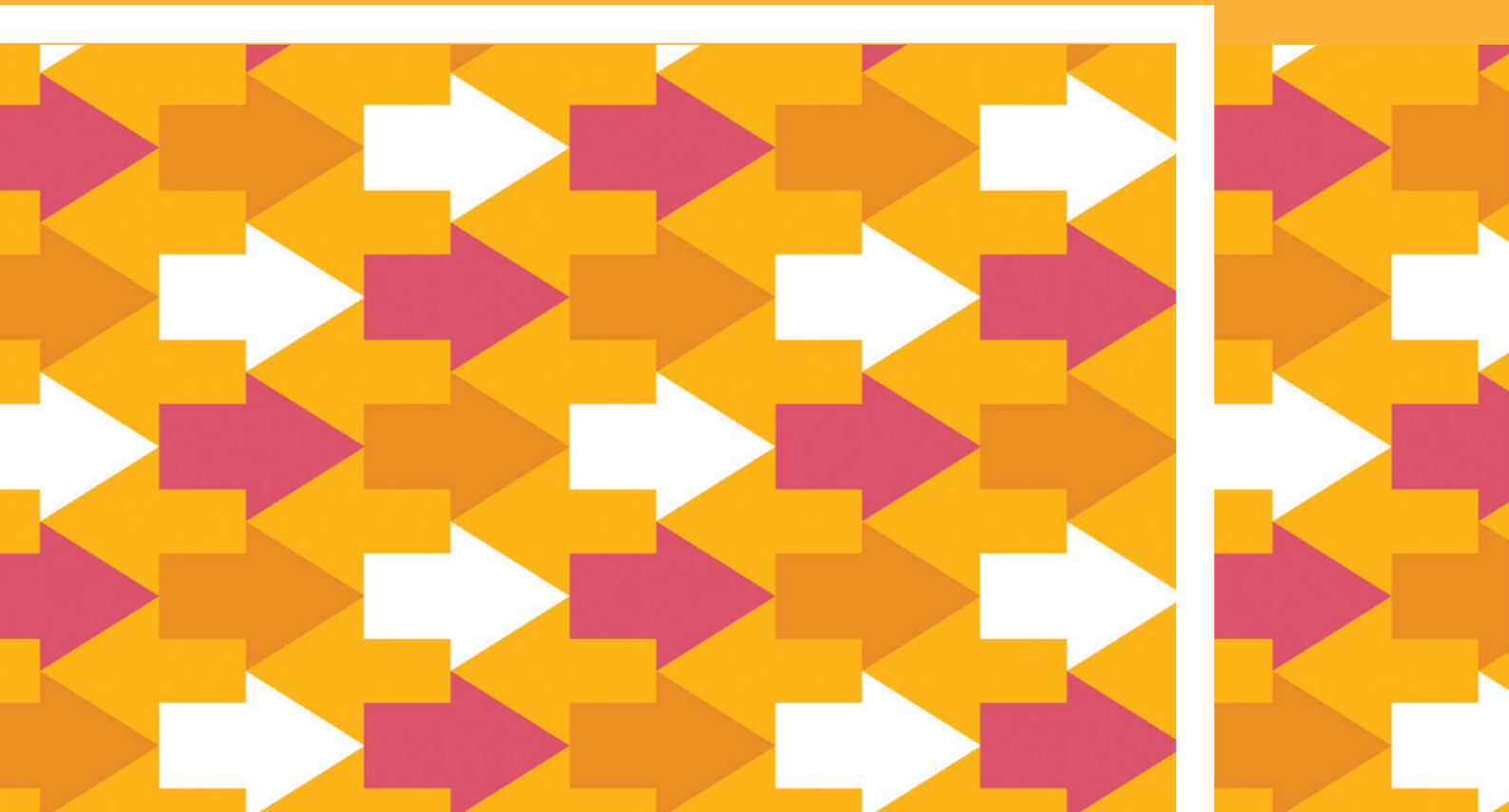

Atklātības ziņojums FG 2018

PricewaterhouseCoopers SIA

www.pwc.lv

Saturs

1.	Ievads	4
2.	Stratēģija un līderība	6
3.	Pārvaldība un struktūra	9
	Pārvaldība	10
	Firmas struktūra	11
	PwC tīkls	11
4.	Globālie kvalitātes vadības standarti	13
	Vadības atbildība	15
	Ētikas prasības	16
	Neatkarība	18
	Vadības neatkarības prakses apliecinājums	21
	Akceptēšana un sadarbības turpināšana	22
	Cilvēkresursi	24
	Zvērinātu revidentu tālākizglītība	27
	Iesaistes sniegums	28
	Uzraudzība	30
	Vadības paziņojums par iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas darbības efektivitāti	32
	Pēdējā kvalitātes pārbaude	32
5.	Korporatīvā sociālā atbildība	33
6.	Partneru atbildība	37
7.	Finanšu informācija par gadu, kas noslēdzas 2018. gada 30. jūnijā	39
8.	Declaration	41
9.	Apliecinājums	43
	Revidētās finanšu institūcijas un publiskās nozīmes uzņēmumi	44
	PwC tīkla uzņēmumi	45

1

Ievads

PwC nolūks ir veidot uzticēšanos sabiedrībā un risināt svarīgas problēmas. Mēs esam uzņēmumu tīkls 158 valstīs ar vairāk nekā 236 000 cilvēku, kuri ir apņēmušies nodrošināt augstvērtīgus audita, biznesa konsultāciju un nodokļu pakalpojumus.

Šī ziņojuma mērķis ir iepazīstināt ar pasākumiem, kurus mēs turpinām veikt, lai uzlabotu mūsu Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu kvalitāti, ieguldot mūsu cilvēkos, tehnoloģijās un procesos.

PwC vadošā partnere
Zlata Elksniņa-Zaščirinska

Labi apkalpot klientus un būt uzticamam partnerim ir mūsu nolūka būtiska sastāvdaļa. Tā kā mēs to uztveram nopietni, mums ir jāturpina darīt vēl vairāk, lai stiprinātu uzticību Latvijas biznesa vidē.

Pērn valstī piedzīvojām virkni izaicinājumu. Latvijas tautsaimniecība turpināja augt straujā tempā, sasniedzot vislielāko izaugsmi Baltijā. Ierobežotā laikposmā mums izdevās ieviest gan nodokļu reformu ar būtiskām izmaiņām Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā, gan ES Vispārīgo datu aizsardzības regulu, kura būtiski ietekmēja katru no mums.

Situācijā, kurā sabiedrība arvien uzstājīgāk pieprasa atklātību un uzticamību, sevišķi svarīga kļūst kvalitatīvu revīzijas un apliecinājuma pakalpojumu sniegšana. Lai gan uzticamība un pārliecība vienmēr ir bijusi mūsu darba pamatā, šodien mēs to nodrošinām citādi nekā iepriekšējos gados.

2018. pārskata gadā mūsu apgrozījums turpināja augt un arī darbinieku skaits sasniedza jaunu līmeni – Rīgas birojā šobrīd strādā jau vairāk nekā 160 darbinieku. Mēs turpinām apgūt un attīstīt jaunas spējas, lai atbalstītu savus klientus, darbiniekus, uzņēmumus un tīklu, palīdzētu nosargāt un veidot mūsu kultūru un vērtības, kā arī nodrošinātu konsekveni attiecībā uz mūsu mērķa izpratni un sasniegšanu.

Mēs nepārtraukti investējam jaunās tehnoloģijās, lai atbalstītu savus pakalpojumus uzņēmuma ietvaros, izpildītu digitālā laikmeta mainīgos revīzijas uzdevumus un vairotu savu revīzijas pakalpojumu kvalitāti. Mūsu attieksme pret kvalitāti ir mūsu reputācijas un sekmīgas darbības pamatakmens.

Mēs arī turpinām skatīties uz pasauli ar savu klientu acīm, uzklausoši viņu vajadzības, palīdzot viņiem atrisināt problēmas un izmantot jauno tehnoloģiju sniegtās iespējas. Lai piedāvātu gudrus risinājumus klientu uzdevumiem, mēs apvienojam resursus no visiem mūsu darbības virzieniem un Latvijā pārstāvētajiem PwC tīkla uzņēmumiem.

Šogad ir arī mūsu 25 gadu jubileja un mēs to svinam, palīdzot citiem saistībā ar mūsu vērtībām. Visnozīmīgāko iespaidu uz sabiedrību rada mūsu ikdienā veiktais darbs, atbalstot klientus, un mēs ticam, ka tieši dalīšanās ar mūsu lielāko vērtību – PwC darbinieku prasmēm, zināšanām un talantiem – nodrošina pozitīvas pārmaiņas un vairo uzticamību.

Ņemot vērā augošās prasības nodrošināt uzticamību un atklātību, kā arī arvien lielāku biznesa sarežģītību, revidenta loma nekad nav bijusi svarīgāka, un mēs ar prieku sagaidām iespēju būt sava uzdevuma augstumos.

Šajā atklātības pārskatā ir detalizēti aprakstīti, kā mēs rūpējamies par kvalitāti, un tas ļaus jums saprast, kāpēc dzīvojam uzticības pilnās attiecībās ar klientiem arī Latvijā.

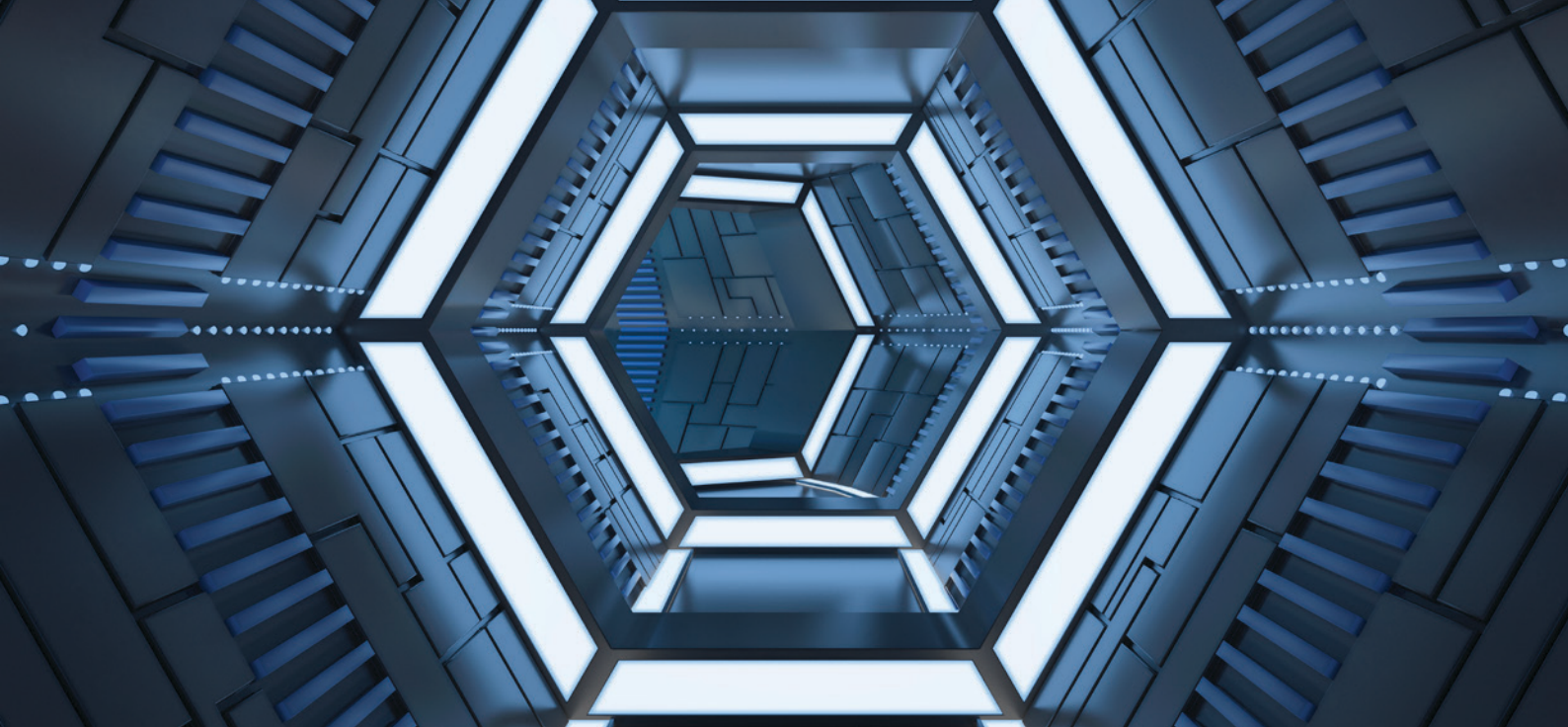
Šis ziņojums tiek publicēts saskaņā ar Latvijas Republikas likuma „Par zvērīnātiem revidentiem” 33.1 panta prasībām, kā arī Eiropas Savienības 43. direktīvas par gada pārskatu un konsolidēto pārskatu revīzijas veikšanu (turpmāk tekstā „Revīzijas direktīva”) 40. panta prasībām.

78%

mūsu darbinieku iesaistes indekss

2

Stratēģija un līderība

Stratēģija un līderība

Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumi šodien

PricewaterhouseCoopers SIA ir atsevišķa PwC Centrālās un Austrumeiropas tīkla dalībniece, kas ir partneru kopīga ekonomiskā ieinteresētība dažādās PwC piederošajās kompānijās Centrālajā un Austrumeiropas reģionā.

Kā klājas mūsu uzņēmuma Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu virzienam pašreiz? Neskatoties uz visiem pēdējo gadu satricinājumiem un saspringto ekonomisko stāvokli gan Centrāleiropas, gan Austrumeiropas valstīs, gan PwC SIA, mēs lepojamies, ka mūsu prakse turpinājusi veiksmīgi attīstīties.

Šogad PwC CEE ieņēmumi no revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumiem sasniedza 349 miljonus USD jeb par 21 % vairāk nekā pērn. PwC var lepoties ar daudz ko. Vairāk kā 25 gadu laikā esam izveidojuši plašu uzņēmumu tīklu visās Centrāleiropas un Austrumeiropas valstīs – 56 biroji 29 valstīs, 270 partneri un vairāk nekā 11 000 darbinieku.

Tomēr izaicinājumu netrūkst. Daži no būtiskākajiem ir globālās un vietējās ekonomikas ietekme uz biznesa izaugsmi, pieaugoša konkurence un regulējums, kā arī nebeidzama cīņa par talantīgākajiem darbiniekiem - gan to rekrutēšana, gan noturēšana.

Kapitāla tirgos pašreiz ir kritums, ekonomiskās izaugsmes rādītāji visā reģionā ir mēreni ar samazinātu investīciju apjomu. Vienpadsmit mūsu teritorijas atrodas Eiropas Savienībā un ir jūtama regulējuma izmaiņu ietekme, tostarp ES Revīzijas reformas ietekme, kas paredz obligātu auditorfirmu rotāciju un sniedzamo pakalpojumu

ierobežojumus, ko drīkstam sniegt saviem audita klientiem. Tas ietekmē visas firmas, ne tikai Eiropas Savienībā. Katra ES dalībvalsts ir ieviesusi ES prasības atšķirīgā veidā, kas palielina sarežģītību starptautiskām uzņēmumu grupām un šobrīd nepieciešamo palielināto laika apjomu, kas tiek veltīts revīzijas pakalpojumu tenderu sagatavošanai un atbilstības nodrošināšanai ar šiem dažātajiem regulējumiem. Stabils klientu bāzes uzturēšana ir nopietns uzdevums, un sīvas konkurences apstākļos šis uzdevums kļūst vēl grūtāks. Mums dabiski pieejamie resursi ir jaunie augstskolu absolventi. Milleniāļu motivēšanas un noturēšanas izaicinājumi ir zināmi un aplūkoti pētījumos, un arī mēs neesam imūni pret tiem. Vēl pievienojiet nemiļīgās cenu pazemināšanas prasības un augošo konkurenci liek mums kļūt elastīgiem, ja plānojam pielāgot savu biznesu un turpināt iet tajā virzienā, kurā mēs vēlamies.

Mūsu stratēģija paredz stāšanos pretī iepriekšminētajiem izaicinājumiem un 2020. gada prasībām atbilstoša revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma modeļa izveidi. PwC SIA Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu nodaļa vēlas palīdzēt saviem klientiem tikt galā ar straujajām izmaiņām, sekmēt viņu panākumus, vairojot vērtību un sniedzot pārliecību. Savā darbībā mēs balstāmies uz uzticēšanos savstarpējās attiecībās un tās turpmāku stiprināšanu. Mēs vēlamies, lai revīzijas pakalpojumi būtu inovatīvi, dinamiski un sekmīgi. Mēs pārkartojamos, veicam izmaiņas savos pakalpojumos un pielāgojam tos, izmantojot tehnoloģiskās inovācijas. Visbeidzot, mēs vēlamies, lai revīzijas prakses darbinieki lepotos ar mūsu darba kvalitāti, mūsu klientu bāzes kvalitāti un ar vērtību, ko vairojam saviem klientiem.

Revīzijas pakalpojumu kvalitāte un pārredzamība

Mūsu darba galvenais kritērijs ir kvalitāte. Tās nodrošināšana ir būtiska mūsu stratēģisko prioritāšu sasniegšanai. Tā kā kvalitāte vienmēr ir mūsu uzmanības centrā, arvien biežāk saņemam atsauksmes no saviem klientiem – viņi esot izvēlējušies mūsu revīzijas pakalpojumus to kvalitātes dēļ. Mēs veltām lielas pūles revīzijas darba kvalitātes paaugstināšanai:

- ✓ izveidojot un uzturot stingras iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas un uzraudzības procedūras (kā turpmāk aprakstīts šajā ziņojumā);
- ✓ izmantojot metodoloģiju, lai, cik vien iespējams, palielinātu būtisku problēmu konstatēšanas iespēju;
- ✓ padarot inovatīvu tehnoloģiju izmantošanu par mūsu metodoloģijas neatņemamu sastāvdaļu.

Ir jāgādā, lai vispusīgo revīzijas metodoloģiju, kas balstās uz progresīvajām tehnoloģijām, pielietotu atbilstoši kvalificēta komanda. Mēs rūpējamies par to, lai mūsu revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma nodaļas darbinieku darbs būtu vērsts uz sadarbību, lai darbinieki pielietotu profesionālo kritisko domāšanu un lai viņiem

pietiktu drosmes risināt problēmas, kad tas ir nepieciešams. Šim nolūkam ir nepieciešams būtisks ieguldījums ikgadējo mācību semināru organizēšanā, kā arī tādas kultūras iedibināšana, kurā mūsu darbinieki apzinās, ka galvenā prioritāte ir kvalitāte.

Jebkuru neveiksmi vai kļūdu mēs uztveram ārkārtīgi nopietni, kā arī veltām ievērojamus resursus to izmeklēšanā visaugstākajā līmenī. Šādas situācijas vienmēr mums iemāca kaut ko jaunu un mūsu nolūks ir nemitīga izaugsme un attīstība.

Padarot mūsu revīzijas kvalitātes standartus pārredzamus, varam vairot uzticību tiem. Tāpēc ceram, ka daudzas no mūsu ieinteresētajām pusēm izlasīs šo ziņojumu. Vēl viens svarīgs mūsu pieejas pārredzamības aspekts ir paplašinātē revīzijas ziņojumi, kurus sniedzam biržās kotētiem uzņēmumiem.

Tajos ir ietverta sīka informācija par mūsu revīzijas tvērumu un pieeju, būtiskumu, identificētajām riska jomām un revīzijā veiktajām darbībām. Dažās no šīm jomām, piemēram, materialitātes jomā, mēs esam brīvprātīgi palielinājuši izpaustās informācijas apjomu. Atšķirībā no vairuma tirgus dalībnieku mēs lielākajā daļā savu atzinumu esam izvēlējušies sniegt šo brīvprātīgo informāciju.

Raugoties nākotnē

Raugoties nākotnē, visos aspektos redzam dominējam tehnoloģisko pārmaiņu ietekmi. Valda uzskats, ka mākslīgi viedo mašīnu attīstība novedīs pie tā, ka dažu profesiju, tostarp revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu sniedzēju, nākotne tiks apdraudēta, un ka mēs drīz vairs nebūsim vajadzīgi.

Mūsaprāt, ir svarīgi izvērtēt revolucionāro tehnoloģiju radītās iespējas un apdraudējumus ar atvērtu prātu. Ieviešot izmaiņas uzņēmējdarbībā, spēsim paši mainīties un pielāgoties, taču ne tikai – mēs būsim atvērti radikālām izmaiņām, nenovirzoties no sava galvenā mērķa. Arī turpmāk mēs dosim priekšroku cilvēciskajām vērtībām

un ētikai, nevis subjektīviem spriedumiem, tajā pašā laikā uzlabojot revīziju kvalitāti un efektivitāti, izmantojot lielo datu apstrādes paņēmienus un mašīnmācīšanās iespējas.

Mēs sākam ar skaidrojumu par revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu nozīmi mūsdienās un noslēdzam ar to, ka revīzijas pakalpojumi turpmāk varētu iemantot vēl lielāku nozīmi. Esam lepnī uzņemties atbildību kā revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu speciālisti, kuri risina mūsdienu mainīgās pasaules sarežģītos jautājumus un stājas pretī izaicinājumiem. Mēs uzlabosim uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumus arī turpmāk, tiecoties uz savu mērķi – vairot sabiedrības uzticību un risināt svarīgas problēmas.

3

Pārvaldība un struktūra

Pārvaldība

Zlata Elksniņa-Zaščirinska

Vadošā partnere
Valdes priekšsēdētāja
Latvijas Zvērināta revidente

Ilandra Lejiņa

Partnere
Valdes locekle
Latvijas Zvērināta revidente

Iļze Rauza

Nodokļu direktore
Valdes locekle

Lolita Čapkeviča

Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma direktore
Valdes locekle
Latvijas Zvērināta revidente

Jana Smirnova

Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma direktore
Valdes locekle
Latvijas Zvērināta revidente

PricewaterhouseCoopers Centrālās un Austrumeiropas dalīborganizāciju grupā, kas aptver 29 valstu teritorijas, darbojas vadības matricas sistēma. Ik pēc četriem gadiem katrs partneris vēlēšanās balso par grupas vadītāju, kurš tad ieceļ valdi, kurā tiek pārstāvēti gan teritoriju galvenie vadītāji, gan operatīvie vadītāji no funkcionālajām un saimnieciskās darbības līnijām. Valde ir atbildīga par plašāku uzņēmējdarbības mērķu izvirzīšanu un atbilstības nodrošināšanu *PwC International* politikai.

Ģeogrāfiskā griezumā, katras uzņēmējdarbības pamatvirziena (revīzija, nodokļu, juridiskie jautājumi un biznesa vadības un finanšu konsultācijas) politiku un darbības mērķus izvirza uzņēmējdarbības virziena vadības grupa.

Reģionālās valdes pārraudzību partneru vārdā veic vēlētā reģionālo Partneru padome, kura apstiprina pamata politiku un lēmumus, kuri ietekmē partneru un uzņēmuma darbību.

PwC darbību vada valde, kas sastāv no 5 valdes locekļiem, 4 no kuriem ir Latvijas zvērināti revidenti. Valdes pienākums ir vadīt uzņēmumu un pārstāvēt tā intereses.

Firmas struktūra

PricewaterhouseCoopers SIA (PwC) ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kuras dalībnieks ir Ungārijā reģistrētā *PricewaterhouseCoopers Konyvvizsgalo Kft.* (100%). Šī uzņēmuma galīgie īpašnieki ir *PricewaterhouseCoopers* partneri mūsu Centrālās un Austrumeiropas uzņēmumos.

PwC SIA sadarbojas ar pārējām Centrālās un Austrumeiropas dalīborganizācijām, kā arī vietējiem PwC uzņēmumiem - advokātu biroju PwC Legal un *PricewaterhouseCoopers Information Technology services* (PwC ITS), tādējādi nodrošinot plašu un vispusīgu profesionālo pakalpojumu klāstu Latvijā. Visas vienības ir daļa no globālā PwC tīkla, lai nodrošinātu pakalpojumus vietējiem un kopējiem starptautiskiem klientiem, kuri darbojas šajā reģionā. Šī sadarbība tiek organizēta ar reģionālās vadības grupas palīdzību, kura papildus šo reģionālo uzņēmumu atbilstības nodrošināšanai PwC International politikai un kārtībai, veicina kopēju resursu, risku vadības politikas un kvalitātes standartu ieviešanu.

Katras valsts dalīborganizācijai ir arī izveidota pašai sava vadības struktūra atbilstoši attiecīgajām likumdošanas un operatīvajām prasībām. Šāda juridiskā struktūra un tīkla izkārtojums nodrošina katra uzņēmuma elastību un autonomiju, kas ļauj ātri un efektīvi reaģēt uz situāciju vietējā tirgū. Tā arī atspoguļo faktu, ka vairākumā valstu likumdevējas institūcijas tiesības praktizēt kā revidentu uzņēmumiem piešķir vietējiem uzņēmumiem, kuros vietējiem profesionāliem zvērinātiem revidentiem (vai Eiropas Savienībā – revidentiem un/vai ES zvērinātu revidentu uzņēmumu kombinācijai) ir vismaz vairākuma līdzdalība vai kontrole.

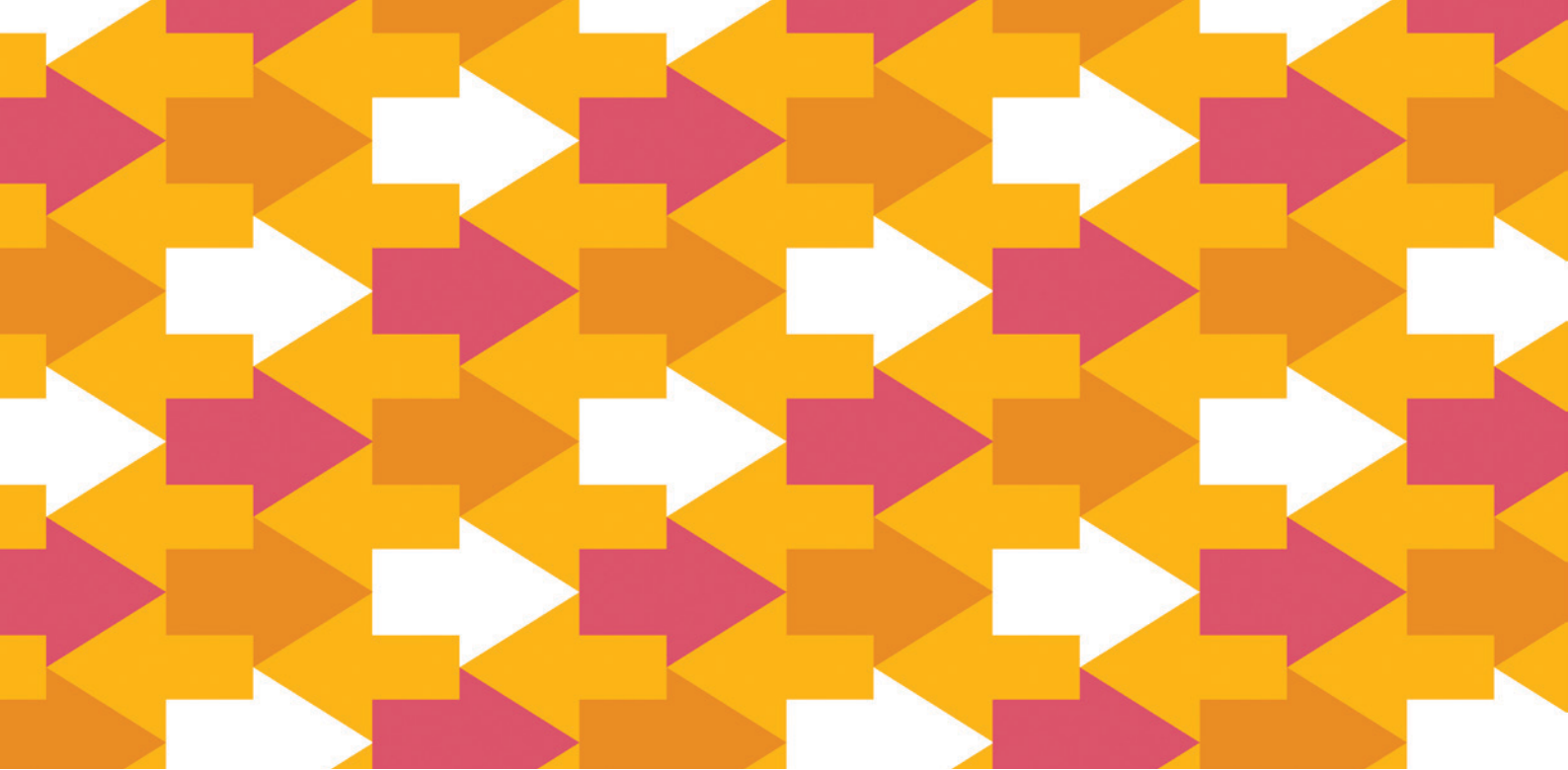
PwC tīkls

Firmas ar PwC zīmolu darbojas globālā, savstarpēji neatkarīgā dalīborganizāciju tīklā *PricewaterhouseCoopers International Limited* („PwC IL”) un nodrošina profesionālus pakalpojumus. *PwC International* nodrošina *PricewaterhouseCoopers* vārda izmantošanu. Kopā šie uzņēmumi veido PwC tīklu. PwC vārdu bieži izmanto, lai atsauktos vai nu uz atsevišķiem uzņēmumiem tīklā, vai vairākiem vai visiem kopā.

Daudzās pasaules valstīs grāmatvedības uzņēmumi saskaņā ar likumu ir vietējā īpašumā un neatkarīgi. Kaut arī regulatoru attieksme šajā jautājumā mainās, PwC firmas pašlaik nedarbojas un nevar darboties kā starptautisks uzņēmums. PwC tīkls nav globāla partnerība, viens uzņēmums vai daudz nacionāla korporācija. Šo iemeslu dēļ PwC tīkls sastāv no uzņēmumiem, kuri ir atsevišķas juridiskas personas.

PricewaterhouseCoopers International Limited

Firmas, kas veido PwC tīklu ir vērstas uz savstarpēju sadarbību, lai nodrošinātu augstas kvalitātes pakalpojumu piedāvājumu klientiem visā pasaulē. Tīklā esošās firmas ir dalībnieki vai citādi saistīti ar dalīborganizāciju *PricewaterhouseCoopers International Limited* („PwC International”), Lielbritānijā reģistrētā, ar tās dalībnieku garantijām ierobežotas atbildības sabiedrībā. PwC International nodrošina PwC dalīborganizāciju tīkla struktūru. PwC International nesniedz grāmatvedības vai citus pakalpojumus klientiem. Drīzāk tā mērķis ir darboties kā tīkla dalībnieku uzņēmumu koordinējošai struktūrai. Koncentrējoties uz tādām svarīgām jomām kā stratēģija, zīmols, kā arī risku un kvalitātes vadība, tīkla vadības komanda un PwCIL padome izstrādā un īsteno politiku un iniciatīvas, lai vajadzības gadījumā panāktu kopēju un saskaņotu pieeju atsevišķu dalībnieku firmās. PwCIL dalībnieces var izmantot PwC nosaukumu un citu dalībnieču resursus, kā arī saņemt profesionālos pakalpojumus no citām dalībniecēm un citiem uzņēmumiem. Apmaiņā pret šo iespēju dalībniecēm ir pienākums ievērot vienotus principus un uzturēt PwCIL noteiktos PwC tīkla standartus.

PwC uzņēmumu tīkls nav viena starptautiska personālsabiedrība, un PwC dalībnieces nav citādā veidā savstarpēji juridiskie partneri. Daudzām dalībniecēm ir juridiski reģistrēti nosaukumi, kuros ietilpst PricewaterhouseCoopers, taču nepastāv PwCIL īpašumtiesības. Dalībniiece nevar rīkoties PwCIL vai citas dalībnieces vārdā, nevar uzlikt saistības citai dalībniecei, un ir atbildīga tikai par savu darbību vai bezdarbību, nevis par PwCIL vai citas dalībnieces darbību vai bezdarbību. Tāpat PwCIL nevar rīkoties dalībnieces vārdā, nevar dalībniecei uzlikt saistības, un ir atbildīga tikai par savu darbību vai bezdarbību. PwCIL nav nedz tiesīga, nedz spējīga kontrolēt, kā dalībniiece sniedz savu profesionālo atzinumu.

Par PwCIL pārvaldību. Tā sastāv no:

globālas valdes, kura ir atbildīga par PwCIL pārvaldību, Tīkla līderu komandas pārraudzību un tīkla standartu apstiprināšanu. Valdei nav ārējas lomas. Valdes locekļus ievēl pasaules PwC dalībnieču partneri ik pēc četriem gadiem.

tīkla līderu komandas, kura ir atbildīga par PwC tīkla vispārīgās stratēģijas un standartu noteikšanu, kurus PwC dalībnieces apņemas ievērot.

stratēģijas padomes, kura apvieno lielāko PwC tīkla dalībnieču un reģionu līderus, vienojas par tīkla stratēģisko virzību un atvieglo stratēģijas izpildes saskaņošanu.

globālo līderu komandu ieceļ un pārskatus no tās pieprasa Tīkla līderu komanda un PwC tīkla prezidents. Globālās līderu komandas locekļi ir atbildīgi par tīkla dalībnieču izveidoto komandu vadīšanu, lai koordinētu darbību visās mūsu darbības jomās.

PwC Centrālās un Austrumeiropas reģiona pašreizējais prezidents Niks Koss ir Stratēģijas padomes loceklis un uztur mūsu attiecības ar Tīkla līderu komandu. Līdz 2018. gada 30. jūnijam šo amatu ieņēma Olga Grigiera-Sidonsa.

4

Globālie kvalitātes vadības standarti

Globālie kvalitātes vadības standarti

Visaugstākās kvalitātes pakalpojumu sniegšana atrodas mūsu nolūka pamatā un mūsu apliecinājumu pakalpojumu stratēģijai, kuras galvenais mērķis ir stiprināt uzticību un caurspīdību mūsu klientiem, finanšu un kapitāla tirgos un plašākā sabiedrībā.

Lai palīdzētu PwC SIA īstenot šo stratēģiju, PwC tīkls ir izveidojis kvalitātes vadības sistēmu, kas integrē kvalitātes vadību biznesa procesos un uzņēmuma mēroga riska pārvaldības procesā. Šī sistēma ievieš vispārēju kvalitāti Revīzijas un apliecinājumu pakalpojumiem, kā pamatā ir atbilstošās spējas organizācijā un cilvēku resursi, kas izmanto mūsu metodoloģijas, procesus un tehnoloģijas pakalpojumu sniegšanā, lai attaisnotu uz mums liktās cerības mūsu klientiem un citām ieinteresētajām personām.

Šo vispārējo kvalitātes mērķi atbalsta vairāki kvalitātes vadības pamatmērķi, un mūsu kvalitātes vadības sistēma (QMS) jāveido un jāvada tā, lai šie mērķi būtu sasniedzami.

Mūsu revīzijas pakalpojumu kvalitātes kontroles sistēma balstās uz Starptautiskās revīzijas un apliecināšanas standartu padomes izdoto Starptautisko kvalitātes kontroles standartu Nr. 1 "Kvalitātes kontrole komercsabiedrībām, kas veic finanšu pārskatu revīzijas

un pārbaudes, kā arī citus apliecināšanas un ar to saistītu pakalpojumu uzdevumus," kā arī LR Revīzijas pakalpojumu likumu un atbilstoši tā 31.1 pantam izdotajiem MK noteikumiem Nr. 75 par zvērinātu revidentu un zvērinātu revidentu komercsabiedrību darba organizāciju. Minētais standarts attiecas uz komercsabiedrībām, kas veic finanšu pārskatu revīzijas, ziņo par ieguldījumu apkārtrakstiem un sniedz citus apliecināšanas pakalpojumus, ja tie attiecas uz darbībām, par kurām tiek ziņots publiskajā telpā un kuras tādējādi ir sabiedrības interesēs. Minētā standarta mērķis ir panākt, lai komercsabiedrība izveido un uztur kvalitātes kontroles sistēmu, kā arī iegūt pamatotu pārliecību, ka –

- komercsabiedrība un tās darbinieki ievēro profesionālos standartus un normatīvo aktu prasības;
- komercsabiedrības vai projektu partneru izdotie ziņojumi atbilst apstākļiem.

Detalizēts mūsu kvalitātes kontroles pasākumu apraksts ir izklāstīts mūsu PwC Revīzijas metodiskajos norādījumos un PwC Riska vadības politikas pamatnostādnēs. Galvenās politikas, nostādnēs, procedūras un darbības ir iestrādātas kā neatņemama mūsu ikdienas darba sastāvdaļa.

Mūsu kvalitātes vadības standartu ievērošana un kontrole ietver 6 elementus:

Vadības atbildība par kvalitāti

Ētikas prasības

Klientu akceptēšanas un sadarbības turpināšanas un specifisku darba uzdevumu akceptēšanas vai turpināšanas procedūras

Personāla vadību

Darba uzdevuma izpildi

Pārraudzību

Tālāk nodaļās ir aprakstīts, kā savā darbā ieviešam visus iepriekšminētos elementus. Dažus no tiem pārskata mūsu regulators. Politika un procedūras, kas veido mūsu kvalitātes vadības sistēmu, ir dokumentētas, un pastāv uzraudzība, kas ļauj mūsu uzņēmuma vadībai pārskatīt, cik lielā mērā politikas un procedūras darbojas efektīvi. Mēs regulāri veicam mūsu sistēmas un darbību efektivitātes

iekšējo pārskatīšanu. Turklāt PwC tīkls uzrauga uzņēmuma atbilstību PwC tīkla riska pārvaldības standartiem. Partneri un personāls, izmantojot obligātās apmācības un citus tehniskos saziņas līdzekļus, informē partnerus un darbiniekus par uzņēmuma iekšējo kvalitātes kontroles sistēmu atjaunināšanu un izmaiņām, kā arī par jautājumiem, kam nepieciešama pastiprināta uzmanība.

Vadības atbildība

Centrālās un Austrumeiropas (CAE) reģionā PwC darbojas kā integrēta prakse reģiona līderu vadībā un kā viena ekonomiskā grupa. Revīzijas pakalpojumu stratēģiju, vadības komandu un pārskatu sniegšanas struktūru vada CAE reģiona revīzijas pakalpojumu līderis, kuru atbalsta reģionālā revīzijas pakalpojumu vadības grupa – galvenā revīzijas pakalpojumu līderu grupa. Šajā grupā ietilpst nodaļu līderi kvalitātes un riska jautājumos, galvenais revidents/pārveides līderis un teritoriālie revīzijas pakalpojumu līderi (galvenokārt no lielākajām CAE teritorijām).

Mūsu cieņu pret kvalitāti apliecina mūsu izveidotās riska un kvalitātes kontroles struktūras un tām piešķirtie augstākā līmeņa resursi. Reģionālās revīzijas pakalpojumu vadības grupas paspārnē strādā riska un kvalitātes līderu komanda, kuras priekšsēdētājs ir CAE reģiona revīzijas pakalpojumu līderis un kurā ietilpst CAE reģiona kvalitātes pārbaudes līderis, CAE reģiona riska vadības partneris, CAE reģiona galvenais revidents/pārveides līderis, CAE reģiona izglītības un attīstības līderis, CAE reģiona galvenais kvalitātes vadītājs attiecībā uz Starptautisko kvalitātes kontroles standartu Nr. 1, CAE reģiona galvenais grāmatvedis, CAE-ASV grāmatvedības un pārskatu sniegšanas grupas līderis un CAE reģiona iekšējo juridisko pakalpojumu līderis. Šī grupa organizē regulāras sapulces galveno riska un kvalitātes jautājumu saskaņošanai, nosaka riska un kvalitātes stratēģiju, kā arī organizē

regulāru informācijas apmaiņu par revīzijas pakalpojumu riska un kvalitātes jautājumiem.

CAE reģiona augstākajā līmenī kvalitātes “toni” nosaka reģiona un teritorijas līderu komandas, lai ikviens darbinieks apzinātos revīzijas pakalpojumu kvalitātes svarīgumu. Lai gan uzmanība ir pastāvīgi pievērsta izaugsmei un efektivitātei, šie abi mērķi līderu izsūtītajos paziņojumos nav svarīgāki par kvalitātes un riska apsvērumiem. Tieši otrādi – līderu grupa vienmēr uzsver, ka kvalitāte un efektivitāte var pastāvēt līdzās.

Mūsu jaunākās PwC globālās darbinieku aptaujas lielā mērā uzrāda labus rezultātus jautājumos par kvalitāti, darbiniekiem un kultūru. Šīs aptaujas arī norāda virzienu, kurā mums jāstrādā saistībā ar mūsu darbinieku noslodzi. Mēs jau aktīvi strādājam pie tā, lai mūsu darbinieku noslodze būtu saprāta robežās. Ikgadējā partneru un direktoru klientu portfeļa pārskatīšana ļauj mums aktīvi kontrolēt mūsu projektu līderiem izvirzītās prasības. Mēs arī pievēršam uzmanību darba paātrināšanai, lai varētu darbu sadalīt vienmērīgāk visa gada garumā un samazināt augstākos “pīķus.”

Mēs proaktīvi reaģējam uz PwC globālajām darbinieku aptaujām un nepārtraukti meklējam iespējas uzlabot darba/dzīves līdzsvaru, kā arī citas iespējas labāk motivēt darbiniekus, lai tie turpinātu strādāt PwC. Mēs turpināsim uzlabot šo jomu arī nākamgad.

86%

darbinieku uzskata, ka mūsu līderi rīkojas taisnīgi un godprātīgi

Ētikas prasības

PwC ievērojam Starptautiskās grāmatvežu ētikas standartu organizācijas (IESBA) Grāmatvežu profesionālās ētikas kodeksu un tas sevī ietver:

- **Godprātība** - būt taisnīgiem un godīgiem visās profesionālajās un biznesa attiecībās.
- **Objektivitāte** - neļauties neobjektivitātei, interešu konfliktam vai citai nevajadzīgai ietekmei, ignorējot profesionālos vai biznesa lēmumus.
- **Profesionālā kompetence un pienācīga rūpība** - saglabāt profesionālās zināšanas un prasmes līmenī, kas nepieciešams, lai nodrošinātu, ka klients vai darba devējs saņem kompetentu profesionālo pakalpojumu, pamatojoties uz esošo praksi, likumdošanu un tehniku, un rīkoties rūpīgi un saskaņā ar piemērojamiem tehniskajiem un profesionālajiem standartiem.
- **Konfidencialitāte** - ievērot konfidencialitāti informācijai, kas iegūta profesionālo un biznesa attiecību rezultātā, un neatklāt šādu informāciju trešajām pusēm bez pienācīgas un īpašas pilnvaras, ja vien nav juridisku vai profesionālu tiesību vai pienākuma atklāt informāciju, nedz izmantot informāciju profesionālam grāmatvedim vai trešajām pusēm personīgām vajadzībām.
- **Profesionālā uzvedība** - ievērot attiecīgos likumus un noteikumus, kā arī izvairīties no jebkādam darbībām, kas diskreditē profesiju.

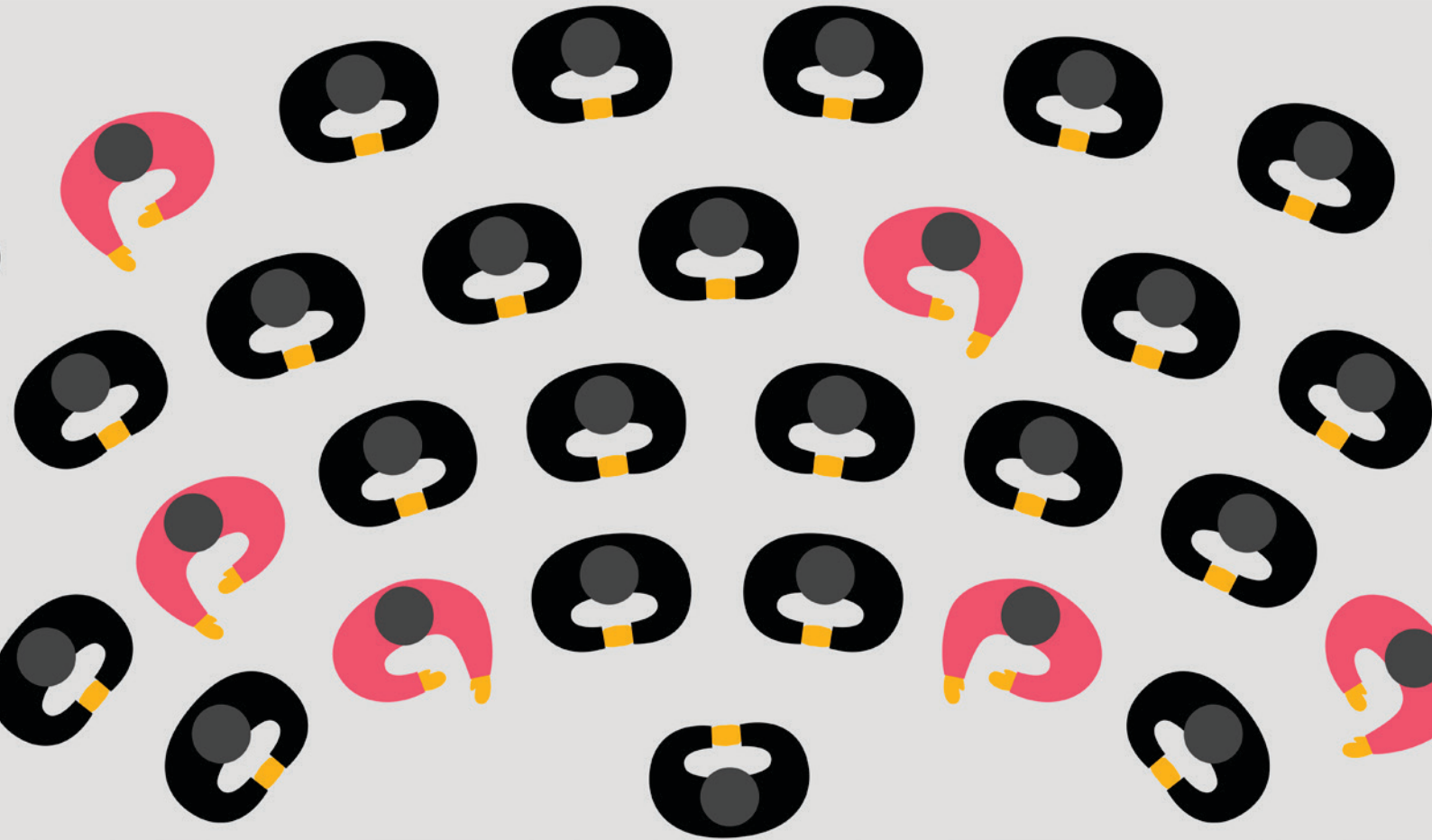
Turklāt visām PwC tīkla komercsabiedrībām piemērojamie PwC iekšējie standarti aptver daudzas un dažādas jomas, tostarp ētiku un profesionālo uzvedību, neatkarību, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, konkurences izkropļojumu un korupcijas novēršanu, informācijas aizsardzību, komercsabiedrības un partneru nodokļus, normatīvos aktus par sankciju piemērošanu, iekšējo auditu, iekšējās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu. Mēs nopietni uztveram šos pienākumus un cenšamies ievērot ne tikai ētikas prasību burtu, bet arī garu. Visiem partneriem un darbiniekiem tiek organizētas regulāras obligātās apmācības un novērtējumi, kuru ietvaros tiek iesniegti ikgadējie atbilstības apstiprinājumi, lai veicinātu pareizu izpratni par ētikas prasībām, saskaņā ar kurām mēs darbojamies. Visi partneri un darbinieki atbalsta un ievēro PwC tīkla izstrādātos standartus, savukārt PwC SIA līderi uzrauga šo prasību ievērošanu.

PwC SIA ir ieviesis PwC tīkla standartus, tostarp uzvedības kodeksu, un ar to saistītos iekšējās kārtības noteikumus, kuros ir skaidri aprakstīta uzvedība, kāda tiek sagaidīta no mūsu partneriem un darbiniekiem – uzvedība, kas ļaus mums nopelnīt to uzticību, ko vēlamies baudīt. Ņemot vērā daudzās un dažādās situācijas, kādās var nonākt mūsu darbinieki, PwC tīkla standarti sniedz skaidrojumus dažādos apstākļos, bet ar kopēju mērķi – rīkoties pareizi.

Kļūstot par PwC SIA darbinieku vai partneri, ikviens ir saņēmis PwC globālā uzvedības kodeksa elektronisku kopiju – tā ir iekļauta jauno darbinieku atbilstības apstiprinājumos. Savas profesionālās karjeras laikā darbinieku pienākums ir dzīvot saskaņā ar kodeksā nostiprinātajām vērtībām.

Centrālās un Austrumeiropas (CAE) reģiona ētikas un profesionālās uzvedības līderis pārrauga ētikas jautājumus. Turklāt katrā reģiona valstī ir vietējā ētikas un profesionālās uzvedības komanda, kuru vada vietējais ētikas un profesionālās uzvedības līderis. Viņa galvenā loma ir veidot ētikas kultūru savā teritorijā un nodrošināt PwC tīkla ētikas un atbilstības standartā iekļauto ētikas un profesionālās uzvedības elementu izpildi:

- Noteikt atbilstošu “toni” augstākajā līmenī ar līderu paziņojumu palīdzību;
- Nodrošināt iespēju ziņot par aizdomām, nebaudoties no atreibības, un organizēt atbilstošas pārbaudes;
- Iepazīstināt visus partnerus un darbiniekus ar uzvedības kodeksu un iekšējās kārtības noteikumiem;
- Veicināt tīkla komercsabiedrību atbildību rīkoties taisnīgi un godprātīgi, vajadzības gadījumā objektīvi apstrīdot nepieļaujamu rīcību;
- Būt informētiem par aktualitātēm un labāko profesionālo praksi ētikas jomā, kā arī palīdzēt līderiem izvērtēt un kontrolēt riskus savās atbildības sfērās;
- Proaktīvi attīstīt līderu atbildībā esošās nodaļas, ņemot vērā normatīvo aktu un tirgus apstākļu izmaiņas;
- Izstrādāt stratēģijas, reaģējot uz tendencēm, tostarp PwC globālās darbinieku aptaujas vietējiem rezultātiem un ētikas palīdzības dienesta datiem, kā arī sadarboties ar citām nodaļām savā teritorijā, lai uzlabotu uzvedību;
- Kalpot par paraugu ētiskai uzvedībai, kas atbilst PwC mērķim un vērtībām.

Vietējam ētikas un profesionālās uzvedības līderim ir tieša piekļuve augstākajai vadībai, tostarp valsts vadošajam partnerim, un iespēja pieņemt nozīmīgus lēmumus, kas ietekmēs teritorijas stratēģiju.

Ētikas un profesionālās uzvedības programmas galvenie elementi ir šādi:

- Periodiska informācijas apmaiņa starp partneriem un darbiniekiem;
- Apmācības jaunajiem partneriem un darbiniekiem, kā arī dažādi kvalifikācijas celšanas kursi;
- CAE reģiona ētikas palīdzības dienests, kas ļauj anonīmi nosūtīt jautājumus profesionālās uzvedības līderim, kuram paralēli darbojas arī globālais konfidencialās saziņas rīks ar iespēju sniegt informāciju anonīmi;
- Ētikas jautājumu pārbaudes veikšana saskaņā ar CAE reģiona sūdzību un apgalvojumu izskatīšanas politiku.

CAE reģiona sūdzību un apgalvojumu izskatīšanas politika nosaka kārtību, kādā jāziņo un jāizmeklē ētikas jautājumi. Ja tiek saņemts ziņojums vai rodas aizdomas par uzvedības kodeksa iespējamu pārkāpumu, tiek veikti pasākumi, lai šādu gadījumu pārbaudītu un vajadzības gadījumā labotu situāciju. Visi ētikas jautājumi ir jāatrisina. Partneri un darbinieki tiek mudināti ziņot par savām aizdomām taisnīgā, godīgā un cieņpilnā veidā. PwC ir apņēmis aizstāvēt personas pret darbībām, kas veiktas atbilstības nolūkā.

Ētikas jautājumu pārbaudes laikā konstatētās nepilnības komercsabiedrības sistēmās vai iekšējās kārtības noteikumos ir jālabo.

CAE reģionā ir izveidots arī reģionāls rīks, kas pieejams visiem partneriem un darbiniekiem, lai nosūtītu anonīmus jautājumus ētikas un profesionālās uzvedības komandai. Personas, kas nav PwC darbinieki, tostarp mūsu klientu darbinieki, var iesniegt jautājumu arī anonīmi, izmantojot globālo PwC saziņas rīku, kas pieejams <http://pwc.com>.

86%

darbinieku redz PwC kā iekļaujošu vidi, kurā individuālās atšķirības tiek cienītas

Neatkarība

Kā finanšu pārskatu revidentiem un cita veida profesionālo pakalpojumu sniedzējiem, PwC uzņēmumiem, to partneriem un darbiniekiem ir jāievēro objektivitātes, integritātes un profesionālās uzvedības pamatprincipi. Attiecībā uz audita klientiem, šo prasību pamatā ir neatkarība. Atbilstība šiem principiem ir būtiska, lai apkalpotu kapitāla tirgus un mūsu klientus.

PwC Globālās neatkarības politika ir balstīta uz un saskan ar IESBA Grāmatvežu profesionālās ētikas

kodeksu. Tā satur minimālos standartus un procesus, kurus PwC dalībnieki ir vienojušies ievērot.

Uzņēmumā PwC SIA ir izraudzīts partneris (pazīstams kā "Reģionālais neatkarības līderis" ("RNL"), kurš ieņem atbilstošu amatu un stāvokli, un ir atbildīgs par PwC Globālās neatkarības politikas ieviešanu, tostarp par saistīto neatkarības procesu pārvaldību un atbalsta sniegšanu uzņēmumam. Šajā darbā minēto partneri atbalsta neatkarības speciālistu komanda. RNL ir pakļauts PwC Centrāleiropas un Austrumeiropas Galvenajam risku birojam.

Neatkarības politikas un prakse

PwC Globālās neatkarības politika cita starpā ietver šādas jomas:

- neatkarība individuālā un uzņēmuma līmenī, tostarp politikas un vadlīnijas par finanšu līdzdalību un citiem finanšu aspektiem, piemēram, attiecībā uz partneru, darbinieku un uzņēmuma banku kontiem un aizņēmumiem;
- ar revīziju nesaistīti pakalpojumi un to atbildības kārtība. Šo politiku atbalsta Kārtība attiecībā uz atļautajiem pakalpojumiem (angl. "*Statements of Permitted Services*" jeb "*SOP*"), kuros sniegtas praktiskas vadlīnijas par politikas piemērošanu ar revīziju nesaistītiem pakalpojumiem, kurus sniedz revīzijas klientiem; un
- darījumu attiecības, tostarp politikas un vadlīnijas attiecībā uz kopīgiem darījumiem (piemēram, attiecībā uz kopuzņēmumiem un kopīgu tirgzinību); preču un pakalpojumu iegāde.

Ir ieviesta arī Tīkla risku pārvaldīšanas politika, kurā noteiktas neatkarības prasības, kas saistītas ar galveno revīzijas partneru rotāciju.

Šo politiku un procesu mērķis ir palīdzēt PwC ievērot attiecīgos profesionālos un normatīvos neatkarības standartus, kas piemērojami, sniedzot revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumus. Notiekot izmaiņām, piemēram, normatīvajos aktos vai reaģējot uz operatīvajiem apstākļiem, politikas un attiecīgās vadlīnijas tiek pārskatītas, un tajās veic izmaiņas.

PwC SIA papildina PwC tīkla neatkarības politiku, kā noteikts likumā par Revīziju, tostarp Amerikas Savienoto Valstu vērtspapīru un biržas komisijas un Amerikas Savienoto Valstu grāmatvedības uzraudzības padomes neatkarības prasības un ES revīzijas regula, ja tās ir stingrāk ierobežojošas nekā tīkla politika.

Ar neatkarības nodrošināšanu saistītie rīki

PwC uzņēmumu tīkla ietvaros uzņēmumam ir piekļuve vairākiem rīkiem, kuri palīdz PwC uzņēmumiem un to darbiniekiem ievērot un izpildīt mūsu neatkarības politikas un procedūras, tostarp:

- Galvenais uzņēmumu informācijas pakalpojums (angl. *“The Central Entity Service”* jeb *“CES”*), kas ietver informāciju par juridiskām personām (tostarp revīzijas klientiem), kurās valstij ir līdzdalība kapitālā, un klientiem, uz kuriem attiecas SEC noteikumu ierobežojumi, un to izlaistajiem vērtspapīriem. CES palīdz noteikt attiecīgā klienta neatkarības statusu pirms pakalpojumu, kas nav saistīti ar revīziju, sniegšanas vai darījumu attiecību uzsākšanas. Šī sistēma ir *“Neatkarības saraksta”* un *“Neatkarības kontrolpunkta”* pamatā;
- *“Neatkarības kontrolpunkts”* atvieglo publiski kotētu vērtspapīru iepriekšēju apstiprināšanu attiecībā uz visiem partneriem un prakses augstākā līmeņa darbiniekiem pirms minēto vērtspapīru iegādes, kā arī fiksē visus turpmākos vērtspapīru pirkšanas un pārdošanas darījumus. Kādam no PwC uzņēmumiem noslēdzot līgumu ar jaunu klientu, šī sistēma automātiski informē personas, kurām ir līdzdalība minētajā klientā, par ierobežojumu statusa maiņu, kā arī atbalsta atkārtotu neatkarības izvērtēšanu un līdzdalības pieļaujamību;
- *“Pakalpojumu sniegšanas atļauja”* (angl. *“Authorisation for Services”* jeb *“AFS”*) ir globāla sistēma, kas atvieglo saziņu starp revīzijas darba uzdevuma

līderi un ar revīziju nesaistīta darba uzdevuma līderi, dokumentējot gan iespējamo apdraudējumu neatkarībai minēto pakalpojumu sniegšanas rezultātā, gan ierosinātos aizsardzības mehānismus. AFS izmanto kā revīzijas partnera pārbaudes un secinājumu dokumentu, kas pamato pakalpojuma sniegšanas atļauju; un

- Globālo pārkāpumu ziņošanas datubāze (angl. *“Global Breaches Reporting Database”*), ko izmanto, lai ziņotu par visiem ārējo revidentu neatkarības noteikumu pārkāpumiem (piemēram, par normatīvo vai profesionālo prasību pārkāpumu), ja attiecīgajam pārkāpumam ir pārrobežu ietekme (piemēram, ja attiecīgais pārkāpums noticis vienā teritorijā, taču tas ietekmē revīzijas pakalpojumu attiecības citā teritorijā).

PwC SIA ir arī vairākas Latvijas apstākļiem īpaši paredzētas sistēmas, kas ietver:

- rotācijas izsekošanas sistēmu, kura uzrauga atbilstību PwC SIA revīziju rotācijas politikām attiecībā uz atbildīgajiem zvērinātajiem revidentiem, darba uzdevumu līderiem un citiem vadošajiem revīzijā iesaistītajiem revīzijas partneriem;
- datubāzi BRITS (angl. *“Business Relationships Independence Tracking System”*/ Darījumu attiecību neatkarības izsekošanas sistēma), kura fiksē visas apstiprinātās PwC SIA līgumattiecības. Minētās līgumattiecības pārskata ik pēc sešiem mēnešiem, lai pastāvīgi nodrošinātu, ka tās ir atļautas.

Mācību organizēšana par neatkarības aspektiem un apstiprinājumi

PwC SIA nodrošina visiem partneriem un prakses darbiniekiem mācību seminārus par neatkarības aspektiem reizi gadā vai regulāri. Parasti mācības ir saistītas ar amata vai funkciju izmaiņām, politikas izmaiņām vai izmaiņām ārējā regulējumā un pakalpojumu sniegšanā, ja atbilstoši. Ik gadu partneriem un darbiniekiem rīko datorizētas mācības par riska un kvalitātes aspektiem, balstoties uz PwC SIA Neatkarības politiku un saistītām tēmām. Turklāt nepieciešamības gadījumā PwC SIA neatkarības jomas speciālisti un risku un kvalitātes komandas rīko prakses dalībniekiem klātienē mācību seminārus.

Visiem partneriem un prakses darbiniekiem ir pienākums aizpildīt ikgadējo atbilstības apstiprinājumu, kurā viņi apstiprina savu atbilstību visiem uzņēmuma neatkarības politikas aspektiem, tostarp arī savu individuālo neatkarību. Papildus visi partneri apstiprina, ka ar revīziju nesaistītie pakalpojumi un kopīgās darījumu attiecības, par kurām viņi ir atbildīgi, atbilst uzņēmuma politikai, un ka, akceptējot darba uzdevumus un kopīgo darījumu attiecības, ir ievērotas nepieciešamās procedūras. Papildus šiem ikgadējiem apstiprinājumiem ir jāiesniedz apstiprinājumi darba uzdevumu līmenī attiecībā uz pakalpojumiem, kas nav saistīti ar revīziju, kā arī par visu veidu pakalpojumiem, kas sniegti revīzijas klientiem.

Neatkarības uzraudzība un disciplinārā politika

PwC SIA ir atbildīga par savas kvalitātes kontroles sistēmas efektivitātes uzraudzību, pārvaldot atbilstību neatkarības prasībām. Papildus iepriekšminētajiem apstiprinājumiem, šis uzraudzības ietvaros notiek:

- neatkarības kontroļu un procesu atbilstības pārbaudes;
- individuālās neatkarības atbilstības pārbaudes nejauši atlasītiem partneriem un direktoriem ar mērķi uzraudzīt atbilstības un neatkarības politiku atbilstību; tiek veikti arī
- ikgadēji novērtējumi par uzņēmuma atbilstību attiecīgajam PwC tīkla standartam.

Uzņēmuma vadība regulāri saņem ziņojumus par PwC SIA uzraudzības un pārbažu rezultātiem.

Uzņēmumā ir ieviestas disciplinārās politikas un mehānismi, kuri veicina neatkarības politiku un procesu ievērošanu, un saskaņā ar kuriem par katru pārkāpumu ir jāziņo, un katrs pārkāpums ir jānovērš.

Minētais ietver pārrunas ar klienta revīzijas komiteju par pārkāpuma veidu, tā sekām uz uzņēmuma neatkarības izvērtējumu un nepieciešamajiem pasākumiem objektivitātes saglabāšanai. Visus pārkāpumus uztver nopietni, un tos atbilstoši izmeklē. Konstatēto neatkarības politikas pārkāpumu izmeklēšana palīdz noteikt uzlabojumu nepieciešamību PwC SIA sistēmās un procesos, kā arī izvērtēt papildu norādījumu un mācību semināru nepieciešamību.

Vadošo revīzijas partneru un darbinieku rotācija

Organizācijas ar valsts līdzdalību kapitālā revīzijā persona drīkst būt galvenais revīzijas partneris (GRP) ne ilgāk par septiņiem gadiem. Pēc minētā termiņa minētā persona nedrīkst būt par revīzijas darba komandas locekli vai attiecīgā klienta GRP vēl divus gadus. Minētajā laikposmā personai nav tiesību piedalīties attiecīgās juridiskās personas revīzijā, veikt darba uzdevuma kvalitātes kontroli, konsultēties ar darba uzdevuma komandu vai klientu par tehniskām vai nozares problēmām, darījumiem

vai notikumiem, vai citādi tieši ietekmēt darba uzdevuma iznākumu. Tāda pati politika attiecas uz Latvijas zvērinātā revidenta nozīmēšanu klientam. Uzņēmumā ir iedibināts atbilstošs pakāpeniskas rotācijas mehānisms attiecībā uz augstākās vadības līmeņa personālu, kas ir iesaistīts obligāto revīziju veikšanā, tostarp attiecībā vismaz uz personām, kuras ir sertificēti zvērinātie revidenti. Pakāpeniskās rotācijas mehānisma principi attiecas uz atsevišķām personām, nevis uz visu darba uzdevuma komandu.

Vadības neatkarības prakses aplīdzinājums

PwC valde aplīdzina, ka neatkarības nodrošināšanas procedūras atbilst spēkā esošajam regulējumam. Pēdējā iekšējā reģionālā neatkarības pārbaude PwC Centrālās un Austrumeiropas reģionā notika 2017.gadā.

Akceptēšana un sadarbības turpināšana

Apsvērumi, pieņemot un turpinot audita klientu attiecības

Mūsu sadarbības principi, kas nosaka to, vai uzsāksim darījuma attiecības ar jaunu klientu vai turpināsim apkalpot esošu, ir būtiski, lai nodrošinātu kvalitāti, kas, mūsaprāt, ir cieši saistīta ar mūsu nolūku veidot uzticēšanos sabiedrībā. Mēs esam izveidojuši politiku un procedūras klientu akceptēšanas procesam un iesaistei revīzijas darbā, kas palīdz noteikt mūsu kompetenci un spējas veikt

saistības, tostarp, vai tam būs piemērots laiks un resursi, vai būs iespēja ievērot attiecīgās ētikas prasības, tostarp neatkarību, un arī klienta atbilstību. Mēs atkārtoti vērtējam atbilstību kritērijiem, nosakot, vai mums jāturpina darbs ar klientu un, ja nepieciešams, jāievieš politika un procedūras, kas saistītas ar izstāšanos no šīm saistībām vai klientu attiecībām.

Klientu akceptēšana un sadarbības turpināšana

PwC SIA ir ieviesis lēmumu pieņemšanas atbalsta rīku, kuru dalībuzņēmumi pielieto, lai konsekventi izvērtētu attiecīgā klienta akceptēšanu un sadarbības turpināšanu (akceptēšana un sadarbības turpināšana ("A&ST")). Dalībuzņēmumiem ir jāizmanto A&ST, lai izvērtētu akceptēšanas un ikgadējās sadarbības turpināšanas lēmumu par revīzijas pakalpojumu sniegšanu pamatotību. A&ST mērķis ir palīdzēt darba uzdevuma komandai un dalībuzņēmuma vadības un riska pārvaldības speciālistiem identificēt attiecīgos riskus, kas saistīti ar esošo klientu vai iespējamo klientu, un izlemt, vai šos riskus ir iespējams pārvaldīt un vai PwC dalībuzņēmumam būtu jāiesaistās darījumos par revīzijas veikšanu ar attiecīgo klientu un tā vadību. Precīzāk, šī sistēma ļauj:

darba uzdevumu komandām:

- dokumentēt savus apsvērumus par jautājumiem saskaņā ar profesionālajiem standartiem attiecībā uz klientu akceptēšanu un sadarbības turpināšanu ar tiem;
- identificēt un dokumentēt problēmas vai riska faktorus un novērst tos, piemēram, konsultējoties, pielāgojot resursu plānu vai veicot izmaiņas revīzijas pieejā, vai ieviešot citus aizsardzības pasākumus identificēto risku mazināšanai, vai atteikties veikt darba uzdevumu; un
- vieglāk izvērtēt riskus, kas saistīti ar klienta un darba uzdevuma akceptēšanu vai sadarbības turpināšanu ar klientu;

dalībuzņēmumiem (tostarp attiecībā uz dalībuzņēmumu līderību un risku pārvaldību):

- vieglāk izvērtēt riskus, kas saistīti ar klientu un darba uzdevumu akceptēšanu vai sadarbības turpināšanu ar klientu;
- sniegtu pārskatu par riskiem, kas saistīti ar klientiem un darba uzdevumu akceptēšanu vai sadarbības turpināšanu, attiecībā uz visu klientu portfeli; un
- saprast metodoloģiju, pamatojumu un obligātos apsvērumus, kurus pielietojuši visi citi tikla dalībuzņēmumi, izvērtējot revīzijas pakalpojumu sniegšanas akceptēšanu un sadarbības turpināšanu ar klientu.

Iepriekš minēto sistēmu papildina Paneļu sistēma, lai akceptētu lielākos un augstāka riska klientus. Akceptēšanas Paneļi sastāv no 3 pieredzes brīviem, neatkarīgiem partneriem (no kuriem viens ir riska pārvaldīšanas partneris), kuri pirms jaunā revīzijas klienta apstiprināšanas ņem vērā vairākus būtiskus faktorus. Līdzīgi Paneļi tiek rīkoti arī pastāvīgiem klientiem, ja tiem tiek konstatēts paaugstināts risks. Turklāt atsevišķos gadījumos klientu pieņemšana tiks nodota PwC CAE Riska Padomei, kuru vada PwC CAE galvenais riska pārvaldītājs.

mūsu nolūks
ir vairo

uzticēšanos un

risināt sabiedrībai
svarīgas problēmas

Cilvēkresursi

Mēs esam pārliecināti, ka cilvēki ir mūsu galvenā vērtība. Viņu tehniskās un biznesa prasmes ir uzņēmuma veiksmes pamatā. Kā uzņēmumam, kura mērķis ir radīt uzticēšanos sabiedrībā un risināt būtiskus problēmjautājumus, mums ir konsekventa pieeja personāla atlasē, mācību un attīstības jautājumos, darba novērtēšanā, atalgojumu sistēmā un karjeras attīstībā, balstoties uz *PwC Professional* ietvaru.

PwC Professional ir starptautisks vadības modelis, kur galvenā uzmanība pievērsta pieciem kritērijiem: vispārējā vadība, tehniskās prasmes, uzņēmējdarbības izpratne, starptautiskā tirgus izpratne un sadarbība. Šī sistēma piedāvā modeli, kādiem mums vajadzētu būt un uz ko tiekties, lai apmierinātu klientu prasības un nodrošinātu izcilu darba sniegumu pastāvīgi mainīgajā pasaulē.

Personāla atlase

Mūsu mērķis ir piesaistīt un noturēt uzņēmumā labākos un spējīgākos darbiniekus, kas ar patiesu interesi un izpratni veic pienākumus, nodrošinot augstas kvalitātes darbu. Mēs ievērojam visaugstākos personāla atlases standartus gan attiecībā uz augstskolu absolventiem,

gan pieredzējušiem darba meklētājiem, vienlaikus ņemot vērā *PwC Professional* kritērijus, kas sniedzas krietni tālāk par tehniskajām kompetencēm un ļauj izvēlēties vislabākos talantus, pamatojoties uz noteiktām prasmēm un personiskajām īpašībām.

Darba snieguma novērtējums

Ik gadu uzņēmumā tiek novērtēts visu līmeņu darbinieku darba sniegums. *PwC Professional* sistēmas pieci kritēriji un novērtējuma procedūra nosaka nepieciešamās prasmes, kompetences un ētikas principus, pēc kuriem novērtē darbiniekus. *PwC Professional* sistēmā ietverti nosacījumi un darba snieguma normas, kas tiek sagaidīti no *PwC* darbiniekiem katrā amata pakāpē, balstoties uz katra darbinieka uzņēmējdarbības izpratni, tehniskajām un citām prasmēm.

Mēs veicinām atgriezeniskās saites un atsauksmju pieprasīšanas un uzklausišanas kultūru uzņēmumā un aicinām partnerus un darbiniekus pastāvīgi sniegt atsauksmes – izmantojot gan oficiālos kanālus (Snapshot, Workday), gan neformālā veidā no sava līmeņa kolēģiem, padotajiem un vadītājiem. Darba snieguma atsauksmes kalpo kā neatņemama gada novērtēšanas procesa sastāvdaļa, kā arī iespēja pastāvīgi uzlabot mūsu darbinieku sniegumu un paveiktā darba kvalitāti.

Novērtējums tiek sniegts, pamatojoties uz izvirzītajiem individuālajiem gada mērķiem un darba sniegumu novērtēšanas cikla laikā. Darba novērtējuma rezultāti ietekmē lēmumu par paaugstinājuma piešķiršanu un atalgojumu.

Augsts darba novērtējums ilgtermiņā nodrošina ātrāku karjeras izaugsmi un augstāku atalgojumu, taču zemāks darba novērtējums nozīmē lēnāku progresu, savukārt neapmierinošu darba sniegumu risina caur to koriģējošām darbībām.

Mēs izmantojam īpašu darbinieku novērtējuma skalu, kur katrs augstāks novērtējums darbiniekam piedāvā noteiktas pārmaiņas. Tas notiek pēc sekojoša principa:

- darba snieguma novērtējums (skalā no 1 līdz 5, kur 5 ir zemākais) - prēmija pie atalgojuma,
- potenciālais reitings (pēc 3 līmeņu skalas: augsts, vidējs, zems) veido talanta novērtējumu (to piemēro darbiniekiem amatā – vadītājs un augstāk).

Atalgojums

Katram darbinieku amata līmenim, pamatojoties uz pienākumiem un atbildību, ir iepriekš noteikta "atalgojuma pakete." Tomēr ir arī papildus faktori, kas ietekmē

pamatatalgojumu un prēmijas apmēru: ekonomiskā situācija vietējā tirgū, uzņēmuma un komandas ieņēmumi un individuālie rezultāti.

Projektu komandas

Katrs projekta vadītājs ir atbildīgs, nepieciešamības gadījumā, konsultējoties ar pārējiem, par to, lai projekta izpildei norīkotajiem partneriem un projekta komandas locekļiem ir noteiktajiem apstākļiem nepieciešamā profesionālā kompetence un pieredze. Turklāt attiecībā uz darba uzdevumu,

vadītāji ir pilnībā atbildīgi par jaunāko kolēģu, kuriem šis darbs tiek deleģēts, darba apjoma noteikšanu, uzraudzību un pārbaudi. Kvalitātes kontroles recenzentu iecelšanu pie projektiem veic teritorijas Revīzijas un apliecinājumu partneris kopā ar attiecīgo riska pārvaldības partneri.

Profesionālā izaugsme un apmācības

Mēs un citi PwC tīkla uzņēmumi veic kvalitatīvus revīzijas pakalpojumus visā pasaulē. Lai nodrošinātu maksimālu konsekveni visos uzņēmumos, tīkla līmenī ir izstrādāts oficiāls mācību plāns, nodrošinot pieeju mācībām par PwC revīzijas vadlīnijām un instrumentiem, par atjaunotajiem revīzijas standartiem un sekām, kā arī par revīzijas riska jomām un kvalitāti.

Šī oficiālā izglītība tiek nodrošināta, izmantojot gan attālinātas mācību iespējas, gan mācīšanos klātienē.

Mācības sagatavotas, ņemot vērā mūsu fokusu uz revīzijas kvalitāti, un nodrošina darbiniekiem iespēju nostiprināt viņu profesionālo sniegumu, kļiedēt šaubas un uzlabot tehniskās un profesionālās prasmes. 2016. gadā PwC apmācības *Corporate Learning Network (CLN)*² saņēma starptautisko "Corporate University Best-In-Class" (CUBIC) balvu, kā arī 2017. un 2018. gadā Brandon Hall grupas sudraba balvu par izcilību "Best Strategy for a Corporate Learning University" © 2017, 2018 Brandon Hall Group, Inc.

Mūsu mācību vadītājs pēc tam izvērtē, kādas papildus mācības būtu nepieciešamas – profesionālas un/vai neformālas -, lai zināšanas atbilstu specifiskām vietējām prasībām; tās var būt gan video formātā, gan darba grupu un diskusiju formā, kur darbinieki varētu dalīties pieredzē. Zināšanas papildina ar mācīšanos no kolēģiem, vai nu saņemot atsauksmes vai ēnojot, vai novērojot, vai strādājot kopā ar citiem un palīdzot darbā.

Vietējā mācību sistēma (L&E – Learning&Education) attiecībā uz revīzijas tehniskajām mācībām ir pilnībā integrēta reģionālajos tehniskās apmācības procesos. Lielāko daļu šo aktivitāšu vada, ievieš un uzrauga Centrālās un Austrumeiropas Reģiona Revīzijas L&D komanda (“Reģionālā L&D komanda”), piesaistot vietējo L&D komandu, kā arī pieredzi, kur nepieciešams (mācību plāns, pasniedzēji, pasākumu organizēšana, dokumentācijas apkopošana utt.). Reģionālā L&D komanda ir izstrādājusi nepieciešamos procesus saskaņā ar starptautiskajām PwC tīkla prasībām, tai skaitā izveidojot mācību programmas, plānus un izpildes statusu pārraudzību, pasākumu un instruktoru novērtēšanu, instruktoru atlasīšanu un sagatavošanu. Tādēļ lielākā daļa mums nepieciešamo mācību tiek nodrošinātas sadarbībā ar Reģionālo L&D komandu (un tās ir saskaņā ar PwC tīkla standartiem un vadlīnijām).

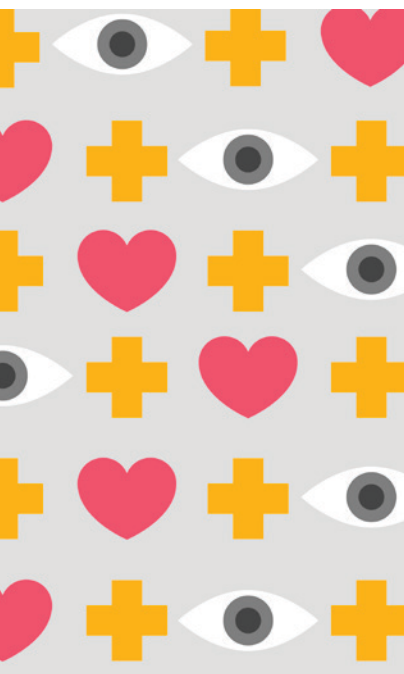
PwC SIA nav īpašas vietējās L&D politikas attiecībā uz revīzijas tehniskajām mācībām, un reģionālo materiālu pielāgošana ļoti specifiskos gadījumos ir ierobežota,

ja vispār iespējama (tikai pēc konsultēšanās ar mūsu Reģionālo L&D komandu, lai pārliecinātos, ka materiāli joprojām atbilst attiecīgā mācību kursa mērķiem). Citas PwC tīkla mācību programmas arī vada Reģionālā CEE L&D komanda. Tās ietver galvenokārt mācības par Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS), piesaistot globālo grāmatvedības konsultāciju komandu un par ASV vispārēji pieņemtajiem revīzijas standartiem / vispārēji pieņemtajiem grāmatvedības principiem (US GAAS / GAAP), piesaistot ASV grāmatvedības un pārskatu sagatavošanas grupu.

Ja nepieciešams, rīkojam vietējās mācības, specifiskus seminārus, sanāksmes, lai dalītos pieredzē un apspriestu specifiskus jautājumus (piemēram, vietējās likumdošanas izmaiņas, uzņēmējdarbības prasmju apmācības utt.).

Mūsu uzņēmumā ir L&D atbildīgā persona mācību jautājumos, kuras pienākums ir uzraudzīt prasību izpildi, organizēt apmācības un sekot mācību izpildei, saskaņā ar vietējām likumu normām, PwC reģionālajām un starptautiskajām prasībām. Pastāvīgi tiek analizēta dažādu mācību nepieciešamība ar mērķi identificēt, kādas mācības vietējā mērogā papildus būtu nepieciešamas.

Tāpat ir izveidota reģionāla mācību programma, kas izstrādāta uzņēmējdarbības iemaņu (ne tehnisko prasmju) attīstībai, un ietver kombinētu grupu apmācību. To organizē vietējā komanda, kuras pamatā ir reģionālie norādījumi un materiāli.

90%

mūsu darbinieku jūt
iedrošinājumu izmēģināt
 kaut ko jaunu un mācīties no
neveiksmēm

Zvērinātu revidentu tālākizglītība

PwC valde apliecina, ka atbilstoši iepriekš sadaļā par revīzijas kvalitāti minētajam, mūsu zvērinātie revidenti ir pilnībā iesaistīti mūsu uzņēmuma tālākapmācības programmā. Mūsu auditori pilnībā atbilst LZRA prasībām.

Iesaistes sniegums

PwC Audit

Kā PwC tīkla dalībnieks, PwC SIA izmanto *PwC Audit*, kopīgu revīzijas metodoloģiju un procesu rīku. Metodoloģija ir balstīta uz Starptautiskajiem revīzijas standartiem (ISA), kur attiecīgi iekļauta papildus PwC politika un vadlīnijas. PwC revīzijas politika un procedūras sagatavotas tā, lai atvieglotu revīzijas gaitu, kas tiek veikta saskaņā ar visām ISA prasībām un kas attiecas uz katru revīzijas projektu. Mūsu kopīgā revīzijas metodoloģija nodrošina iespēju PwC

uzņēmumiem konsekventi ievērot piemērojamos profesionālos standartus, noteikumus un juridiskās prasības.

PwC Revīzijas rokasgrāmatā izskaidrota PwC metodoloģija. Rokasgrāmatā un uz tehnoloģijām balstītie PwC revīzijas atbalsta rīki un dokumentu sagataves palīdz komandām darba izpildes procesā, veicot revīziju un ar to saistīto projektu izpildi.

Aura

Kā PwC tīkla dalībnieks, PwC SIA izmanto *Aura*, kas ir PwC revīzijas atbalsta programma un palīdz darbā. Programma nodrošina komandām plaša spektra iespējas, tai skaitā gatavus rīkus, kas nodrošina revīzijas kvalitāti, konsekvenci un atvieglo dokumentācijas sagatavošanu. *Aura* ir arī savietojama ar dažādiem citiem rīkiem un

programmām, kas klienta projektam nodrošina vienu darba vidi. Mūsu revīzijas darbs tiek plānots, izpildīts un dokumentēts, izmantojot *Aura*, kuras metodoloģija efektīvi palīdz komandām izveidot pārredzamu saikni starp identificētajiem riskiem un paveikto šo risku novēršanai, kā arī nodrošina visaptverošas projektu vadības iespējas.

Attīstītas tehnoloģijas

Mēs turpinām ieguldīt revīzijas tehnoloģijās, kas uzlabo revīzijas kvalitāti un paplašina mūsu iespējas sadarbībā ar klientiem. Mūsu tehnoloģijas ir izstrādātas un ieviestas visā pasaulē, nodrošinot konsekveni PwC tīklā.

Jaunie rīki, kas uzlabo revīzijas kvalitāti un efektivitāti, izmantojot automatizāciju, savietojamību un mobilitāti, ietver arī:

- ✓ *Aura Mobile* ir mobilā versija, kas nodrošina *Aura* svarīgāko funkcionalitāti lietotājiem, esot ceļā, jebkurā laikā un jebkurā vietā. Komandas var viegli pārraudzīt uzdevumu statusu, izmantojot informācijas paneli, pārskatīt EGA un veikt svarīgus pierakstus, tostarp diktējot tos ar balss ieraksta iespējām
- ✓ *Connect Suite* ir mūsu kopējās sadarbības darba rīks, kas nodrošina ātru, efektīvu un drošu informācijas apmaiņu visos revīzijas posmos.
 - *Connect* uzrauga pieprasījumu un sniegtās informācijas statusu starp mūsu klientiem un mūsu komandu reāllaikā. Tas nodrošina redzamību gan mūsu klientiem, gan mums, lai varētu pārbaudīt progresu, izmantojot konsolidētas informācijas paneli, kurā ir visas vietnes, iesaistītās komandas uzdevumi un automatizēti galvenie darbības rādītāji.
 - *Connect Audit Manager* racionalizē, standartizē un automatizē grupu un komandu koordināciju vairāku atrašanās vietu un likumā noteikto / regulatīvo revīziju veikšanai. *Connect Audit Manager* nodrošina vienotu digitālo platformu, lai apskatītu visus ārējos un ienākošos darbus un digitalizētu koordinācijas procesu, nodrošinot lielāku pārredzamību, atbilstību un kvalitāti kompleksos auditos, kas notiek vairākās vietās.
- ✓ *Halo* ir mūsu jaunais datu revīzijas rīks, kas ļauj identificēt un novērtēt riskus, kā arī

noteikt, uz ko vairāk koncentrēties revīzijas gaitā. Analītikas un vizualizācijas iespējas ļauj analizēt dažādus situāciju modeļus un tendences, identificēt neparastus un augsta riska darījumus, tādējādi sniedzot nenovērtējamu informāciju mums un mūsu klientiem. *Halo* sastāv no trīs komponentēm - klientu datu reģistrēšanas, datu un programmu pārvešanas automatizētai testēšanai un datu analīzes, piemēram, *Halo for Journals* ļauj projektu komandām apkopot visus ierakstus un izmantot tam paredzēto funkcionalitāti, lai attiecinātu specifisku projektu kritērijus un tādējādi koncentrētu testēšanu uz augstāka riska ierakstiem.

- ✓ *Klik* ir mūsu reģionālā viedā tīmekļa lietojumprogramma, ko izmanto liela apjoma finanšu datu analīzei dažādos informācijas paneļos, kuri ir īpaši piemēroti revīzijas projektiem. *Klik* galvenais nolūks ir ļaut PwC projektos iesaistītām komandām veikt žurnālu ierakstu pārbaudi. Tas sniedz ne tikai pamatinformāciju par visiem žurnāla ierakstiem, bet ļauj lietotājiem padziļināti un precīzi izpētīt datus. Tas ir interaktīvs un ātrs, izmantojot mūsdienu vizualizācijas metodes, ļauj atspoguļot saistības, tendences un nobīdes.
- ✓ *Count* ir elektronisks portāls, kas ļauj sagatavot instrukcijas projektu komandām, kas elektroniski izpilda un dokumentē inventāra uzskaites novērojumus. To izveidoja PwC, balstoties uz komandu ieteikumiem, ka mobilās ierīces izmantošana uzlabotu inventāra uzskaites izpildi un kvalitāti.
- ✓ PwC apstiprināšanas sistēma ir tīmekļa lietojumprogramma, kurā trešo pušu apstiprinājumus pilnībā var droši izveidot un pārvaldīt. Tā ietver elastīgu tehnoloģiju, kas virtuāli darbojas praktiski visiem apstiprinājuma veidiem un nodrošina detalizētu reāllaika statusu apstiprināšanas darbībām.

Galvenie iemesli, kāpēc klienti mūs ieteiktu citiem

Eksperti

Apvieno komandu, kas demonstrē tehniski augstas zināšanas, kvalitāti un atbalsta klienta intereses

Attiecības

Koncentrējas uz uzticamu attiecību radīšanu un uzturēšanu ilgtermiņā

Komunikācija

Klausās un aktīvi atbild uz klientu vajadzībām

Uzraudzība

Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu kvalitātes uzraudzība

Mēs atzīstam, ka klientiem sniegto Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu kvalitāte ir būtiski svarīga, lai saglabātu investoru un citu ieinteresēto pušu uzticību mūsu darba integritātei. Tā ir mūsu Revīzijas un uzņēmējdarbības nodrošinājuma pakalpojumu nodaļas stratēģijas galvenais aspekts.

Par pienācīgas kvalitātes nodrošināšanu ir atbildīga PwC SIA vadība ("mūsu uzņēmums"). Minētais ietver efektīvus uzraudzības procesus, kuru mērķis ir novērtēt, vai mūsu Kvalitātes vadības sistēmas pamatā esošās politikas un procedūras ir izstrādātas pienācīgi un darbojas efektīvi, lai sniegtu pamatotu pārliecību, kas mēs veicam revīzijas darba uzdevumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem un profesionālajiem standartiem.

Mūsu uzņēmuma uzraudzības programmas pamatā ir PwC tīkla Globālās Kvalitātes nodrošināšanas pārbaudes (angl. "Global Assurance Quality Review" jeb "GAQR") programma. Šī programma balstās uz profesionālajiem kvalitātes kontroles standartiem, tostarp ISQC-1, kā arī ietver politikas, procedūras, instrumentus un norādes, kuras izmanto PwC tīkla uzņēmumi.

GAQR programmu koordinē galvenā komanda, kuras sastāvā ir GAQR līderis ar starptautisko komandas līderu (SKL) komandu, kurā ir vecākie partneri, kurus darbam GAQR ir norīkojuši PwC dalībuzņēmumi. SKL nodrošinātā pārraudzības funkcija un viņu pastāvīgā iesaiste un atbalsts ļauj nodrošināt vienotu un efektīvu pārbaudu veikšanu visā PwC tīklā.

Mūsu uzņēmuma uzraudzības procedūras ietver pastāvīgu kvalitātes pārvaldības sistēmas atbilstības un efektivitātes novērtēšanu, kā arī pabeigto darba uzdevumu pārbaudi (angl. "Engagement Compliance Reviews" jeb "ECR"). Šo procedūru rezultātus izmantojam, lai pastāvīgi uzlabotu mūsu kvalitātes pārvaldības sistēmu.

ECR ir uz riskiem vērstas pabeigto darba uzdevumu izpildes pārbaudes, kuras periodiski ietver arī tādu mūsu uzņēmuma darbinieku pārbaudes, kuri ir pilnvaroti parakstīt revīziju vai ar revīzijām nesaistītus ziņojumus. Šo pārbaudu gaitā izvērtē, vai darba uzdevums ir izpildīts saskaņā ar PwC Revīzijas vadlīnijām, piemērojamajiem profesionālajiem standartiem un citām darba uzdevumu izpildes politikām un procedūrām. Katru parakstītāju izvērtē vismaz reizi piecos gados, ja vien nav nepieciešama biežāka izvērtēšana, ņemot vērā attiecīgā parakstītāja klientu darba uzdevumu veidu vai normatīvo aktu prasības.

Pārbaudes vada pieredzējuši Revīzijas un uzņēmējdarbības atbalsta nodaļas partneri, kuri saņem atbalstu no neatkarīgām partneru, direktoru un augstākā līmeņa vadītāju komandām un citiem speciālistiem. Pārbaudes komandām rīko mācības, lai palīdzētu tām pildīt savus pienākumus, un tās izmanto GAQR – apstiprinātos kontrolsarakstus un rīkus, veicot pārbaudes procedūras.

Kvalitātes pārbaudu rezultātus paziņo mūsu uzņēmuma vadībai, kas uzņemas atbildību par konstatējumu analīzi un korigējošu darbību veikšanu, ja nepieciešams.

Konstatējot neatbilstošu kvalitāti, ņemot vērā attiecīgo problēmu veidu un apstākļus, atbildīgajam partnerim vai mūsu uzņēmuma Revīzijas vadības personālam var tikt noteiktas [papildu konsultācijas, apmācības vai sankcijas] saskaņā ar mūsu uzņēmuma noteiktajiem amata atbildības principiem.

Mūsu uzņēmuma partneri un darbinieki tiek informēti

par pārbažu rezultātiem un darbībām, kas veiktas, lai izdarītu nepieciešamos secinājumus par darba uzdevumu izpildi. Turklāt, GAQR līderis informē arī mūsu uzņēmuma darba uzdevuma partneri, kas ir atbildīgs par tādām grupas revīzijām, kuras ietver pārrobežu darbu, par attiecīgajiem kvalitātes pārbaudes konstatējumiem citos PwC uzņēmumos, kas ļauj mūsu partnerus izvērtēt šos konstatējumus, plānojot revīziju un veicot to.

Pirmcēloņu analīze

Mēs veicam analīzi ar mērķi noteikt iespējamus faktorus, kuri ietekmē mūsu uzņēmuma veikto revīziju kvalitāti, ar mērķi pastāvīgi uzlabot mūsu darbu. Viens no mūsu galvenajiem uzdevumiem, veicot minēto analīzi, ir noskaidrot, kā mūsu uzņēmums var nodrošināt vislabāko iespējamo vidi, lai attiecīgā darba uzdevuma komanda veiktu revīziju kvalitatīvi. Mēs analizējam gan tādas revīzijas, kurās konstatētas neatbilstības, gan tādas revīzijas, kurās neatbilstības nav konstatētas: rīkojot iekšējās pārbaudes vai ārējās pārbaudes, lai palīdzētu konstatēt iespējamās atšķirības un mācību nepieciešamību.

Individuālajām revīzijām pārbaudītāju komanda, kas nav saistīta ar darba uzdevuma izpildes komandu, identificē iespējamus faktorus, kuri uzlabo audita kvalitāti. Mēs analizējam faktorus, kuri, cita starpā, attiecas uz tehniskajām zināšanām, uzraudzību un pārbaudi, profesionālās skepses pielietošanu, darba uzdevumu izpildes resursiem un mācību nepieciešamību. Iespējamus pirmcēloņus identificē, izvērtējot darba uzdevuma informāciju, rīkojot intervijas un pārbaudot revīzijas darba dokumentus, ja nepieciešams, lai saprastu faktorus, kuri, iespējams, ir ietekmējuši revīziju kvalitāti (“kāpēc tā notika”).

Turklāt tiek salīdzināti dati, kurus apkopo gan par revīzijām, kurās konstatētas neatbilstības, gan par revīzijām, kurās neatbilstības nav konstatētas, ar mērķi noteikt, vai ir konstatējama konkrēto faktoru saistība ar revīziju kvalitāti. Piemēram, tiek salīdzināts revīziju veikšanai patērēto stundu skaits; tas, vai darba uzdevuma komandas galvenie locekļi atrodas tajā pašā teritorijā, kur klients; gadu skaits, kuros galvenie darba uzdevuma komandas locekļi bijuši nodarbināti attiecīgā darba uzdevuma veikšanā; citu revīziju skaits, kurās ir iesaistīti darba uzdevuma partneri; vai darba uzdevuma rezultāti tika pārbaudīti pirms ziņojuma sniegšanas; laikposms, kurā revīzijas darbs tika veikts.

Mūsu mērķis ir saprast, kas ir kvalitatīvi veikto revīziju un revīziju, kurās konstatētas neatbilstības, atšķirību pamatā, un pielietot gūtās atziņas, lai pastāvīgi uzlabotu visu mūsu revīziju kvalitāti. Mēs novērtējam minēto analīžu rezultātus, lai identificētu uzlabojumus, kurus būtu lietderīgi ieviest visā praksē. Mūsaprāt, šādu analīžu veikšana ir būtiska, lai pastāvīgi nodrošinātu mūsu kvalitātes kontroļu efektivitāti.

Vadības paziņojums par iekšējās kvalitātes kontroles sistēmas darbības efektivitāti

PwC SIA valde uzskata, ka iepriekš aprakstītā kvalitātes kontroles vide atbilst visām piemērojamajām normām un nodrošina pietiekamu pamatu, lai uzskatītu, ka PwC SIA veiktie obligātie auditi konsekventi atbilst nepieciešamajiem kvalitātes standartiem.

Pēdējā kvalitātes pārbaude

Pēdējo kvalitātes nodrošinājuma pārbaudi saskaņā ar ES Revīzijas direktīvas prasībām Latvijas Finanšu ministrija veica 2018. gada oktobrī.

5

Korporatīvā sociālā atbildība

Korporatīvā sociālā atbildība

Mēs ticam, ka PwC palīdz risināt pasaulē valdošās problēmas, īstenojot korporatīvās atbildības pasākumus un darot to, kas ir pareizi – sniedzot kvalitatīvus pakalpojumus, iekļaujot savā kolektīvā visdažādākos talantus, iesaistot sabiedrību un pozitīvi ietekmējot apkārtējo vidi.

Mēs ticam, ka spējam būt pārmaiņu katalizators – izmantojot savas prasmes, zināšanas un balsstiesības, veidojot attiecības, sadarboties un strādāt ar citiem, ietekmēt notikumus ar mērķi atstāt pozitīvu ietekmi uz sabiedrību un vidi.

Mēs salāgojam savas prasmes, zināšanas un aktivitātes ar klientu vēlmēm un vajadzībām, radot paliekošu vērtību. Mēs vēlamies arī turpmāk būt daļa no atbildīga biznesa, kurš rada pozitīvas izmaiņas pasaulē. Mēs palīdzam citiem uzņēmumiem būt ilgtspējīgiem.

Mūsu pieeja

Ar korporatīvo atbildību mēs risinām sociālās, vides un ekonomiskās problēmas caur vērtību un kultūras īstenošanu, būtisku lēmumu pieņemšanu, kā arī rīkojoties atbildīgā un caurspīdīgā veidā, tādējādi nodrošinot labās prakses nostiprināšanu uzņēmumā, radot labklājīgu un atbilgu vidi darbiniekiem, uzņēmējiem un sabiedrībai.

Mēs gan Latvijā, gan pasaulē PwC korporatīvās atbildības stratēģiju īstenojam caur četriem pamatvirzieniem:

- Atbildīga uzņēmējdarbība
- Dažādība un iekļaušana
- Sabiedrības iesaiste
- Vides pārvaldība

Mūsu projekti

PwC Latvijas uzņēmums aktīvi iesaistās sociāli atbildīgos pasākumos, kā arī nodrošina finansiālu atbalstu projektos saistībā ar visu sabiedrības grupu iesaisti, veselību un labklājību.

Mūsu 25 gadu pieredze Latvijā un darbība korporatīvās atbildības jomā apliecina, cik svarīga loma ir ilgtermiņa sadarbībai un aktīvai pašu līdzdalībai šādos projektos. Mūsu uzņēmumu tīklam ir dota iespēja būt līderim pasaulē, kā arī attīstīt savas zināšanas un prasmes, lai labvēlīgi ietekmētu situāciju nozarē, sabiedrībā un valstī kopumā, kā arī veicinātu ētiskas un atbildīgas rīcības popularizēšanu uzņēmējdarbības vidē. Mēs ticam, ka apvienojot spēkus, spējam panākt lielākas izmaiņas un tādēļ esam atbalstījuši šādus projektus:

Go Beyond – jauniešu attīstības programma. PwC kopš 2015. gada ir Go Beyond partneris Latvijā. Programmas ietvaros PwC palīdz jauniešiem apgūt vadības un profesionālās iemaņas, piedāvājot mūsu ekspertu pieredzi un zināšanas.

Šī gada jūnijā jauniešu attīstības programmas “Go Beyond” ietvaros pirmo reizi tika pasniegta PwC stipendija jauniešu projektu attīstībai un īstenošanai. “Go Beyond” programmā iesaistītie jaunieši vairāku mēnešu laikā izstrādāja sešus individuālus projektus. Jaunieši nāca klajā ar patiesi radošām un sabiedrībai nozīmīgām projektu idejām, piemēram, atbalsta projekts Latvijas mājražotājiem, sociālo pakalpojumu datubāze, virtuālais palīgs zeķu adīšanā u.c. Tomēr PwC darbinieku iekšējā balsojumā konkursam par stipendiju tika izvirzīti trīs finālisti: projekts “Real life tours”, “Vienoto palīdzošo institūciju datubāzes izveide” un “Nākotnes prasmes”.

Sociālās uzņēmējdarbības platforma BlindArt

Jau otro gadu pēc kārtas PwC un zvērinātu advokātu biroja PwC Legal speciālisti sniedz profesionālās konsultācijas BlindArt SIA ar mērķi atbalstīt sociālās uzņēmējdarbības centienus.

2017. gada decembrī sniegtais atbalsts ir vainagojies ar vērā ņemamu rezultātu – BlindArt SIA kļuva par pirmo sociālās uzņēmējdarbības granta saņēmēju Latvijā, un 20 tūkstošus eiro lielais finansējums palīdzēs uzņēmumam turpināt integrēt darba tirgū cilvēkus ar redzes traucējumiem.

PwC kā mentors x-industriju hakatonā

Šī būs jau otrā reize, kad PwC speciālisti X-industriju hakatona laikā atbalstīs tā dalībniekus un sniegs vērtīgas konsultācijas. Hakatona centrālā tēma ir starpnozaru produktu partnerība un tā formāts ir vienkāršs - nozares uzņēmums prezentē savu biznesa izaicinājumu, IT uzņēmums, saskaņā ar savām

kompetencēm, meklē tam risinājumu. Uzņēmumiem sadarbojoties, tiks radīti jauni digitāli produkti un veicināta uzņēmumu izaugsme. Piedaloties hakatonā, ikvienam dalībniekam būs iespēja iepazīt dažādas nozares, iegūt potenciālus sadarbības partnerus un klientus, attīstīt savas komandas zināšanas un veidot inovāciju kultūru.

PwC konsultāciju atbalsts un mentorings Winmill

Baltijas vadošajā tehnoloģiju, jaunuzņēmumu un iedvesmas pasākumā TechChill 2018 PwC izvēlējās sniegt atbalstu un kļūt par biznesa mentoru gada garumā uzņēmumam "Winmill", kurš izstrādā hokeja treniņu robotikas risinājumus, kas ļauj spēlētājiem trenēties jebkurā vietā. Šī hokeja treniņu iekārta palīdz pilnveidot prasmes dažādu līmeņu un pozīciju spēlētājiem, nodrošinot atgriezenisko saiti ar video un datu analīzi par spēlētāja progresu un nepieciešamajiem uzlabojumiem. PwC dāvāja biznesa mentoringu no 2018. gada 10. februāra līdz 2019. gada 9. februārim.

Labdarības kustība "Rūķi"

Tuvojoties Ziemassvētkiem, mēs pievienojamies labdarības projektam "Rūķi", kas katru gadu sarūpē dāvanas mazturīgajām ģimenēm no Latgales.

Šogad mūsu biroja darbiniekiem bija iespējas papildīt individuālās vajadzības, kas tika apkopotas vienotā sarakstā. Tādējādi šis process kļuva vēl sirsnīgāks un iesaistošāks.

Dzīvnieku patversme Ulubele

Šogad, tāpat kā citus gadus, viesojāmie dzīvnieku patversmē Ulubele, lai parūpētos par dzīvniekiem.

Mūsu uzņēmums katram darbiniekam piešķir divas stundas mēnesī, ko var veltīt sociālajām aktivitātēm vai brīvprātīgajam darbam.

6

Partneru atlīdzība

Partneru atlīdzība

Partneri saņem atlīdzību no uzņēmuma peļņas un ir personīgi atbildīgi par pensiju fondiem un citiem labumiem, piemēram, medicīnisko aprūpi. Partneru novērtēšanas un atlīdzības noteikšanas process pilnībā atbilst IESBA Grāmatvežu profesionālās ētikas kodeksa neatkarības noteikumiem, kas neļauj partneri novērtēt un noteikt tam atlīdzību par ārpusrevīzijas pakalpojumu pārdošanu saviem revīzijas klientiem.

Partnera atalgojumu attiecina Reģionālā valde, izvērtējot katra partnera devumu uzņēmumam gada laikā, un pēc vietējo uzņēmumu gada revīziju pabeigšanas. Valdes attiecinātās atlīdzības pārbauda un apstiprina Partneru padome. Katra partnera atlīdzība ietver trīs savstarpēji saistītas, no peļņas atkarīgas komponentes:

- atbildības ienākums atspoguļo partnera ieguldījumu uzņēmumā un atbildību;
- ar veiktā darba kvalitāti saistītais ienākums atspoguļo, cik labi partneris un viņa vadītās darba grupas ir strādājušas pārskata gadā;
- līdzdalības ienākums, kas ir peļņas daļa pēc divu pirmo elementu piešķiršanas.

Līdzdalības ienākumu partneriem piešķir, balstoties uz matricu, kura pamatā ņem vērā partnera pašreizējo lomu uzņēmumā. Ar veiktā darba kvalitāti saistīto ienākumu nosaka, izvērtējot partnera sasniegumus attiecībā pret individuāli izstrādātajiem un uzstādītajiem mērķiem, kuri ir atbilstoši partnera lomai uzņēmumā. Šie mērķi ietver uzņēmuma kvalitātes nodrošināšanas standartu ieviešanu un pilnīgu atbilstību mūsu godīguma un neatkarīgas prasībām.

7

Finanšu informācija par gadu, kas noslēdzas 2018. gada 30. jūnijā

Finanšu informācija par gadu, kas noslēdzas 2018.gada 30. jūnijā

Apgrozījums (neauditēts) EUR	EUR
Obligātās revīzijas pakalpojumi sabiedriskas nozīmes struktūrām un struktūrām, kas pieder pie uzņēmumu grupas, kuras mātes uzņēmums ir sabiedriskas nozīmes struktūra	1,446,065
Obligātās revīzijas pakalpojumi citām struktūrām	1,596,600
Kopējais revīzijas apgrozījums	3,042,665
Atļautie ar revīziju nesaistītie pakalpojumi	1,100,141
Ar revīzijas nesaistīti pakalpojumi citām struktūrām	3,411,703
Kopējais apgrozījums	7,554,509

8

Apliecinājums

Apliecinājums

Pēc PwC labākās ticības un zināšanām šajā ziņojumā sniegtā informācija ir patiesa un atbilst Eiropas Savienības 537/2014. (Revīzijas) Direktīvas prasībām šī dokumenta publicēšanas datumā.

Zlata Elksniņa-Zaščirinska
PricewaterhouseCoopers SIA
Valdes priekšsēdētāja
2018. gada 31. oktobrī

9

Pielikumi

Revidētās finanšu institūcijas un publiskās nozīmes uzņēmumi

Expobank AS

LPB Banka AS

Norvik Banka AS

Rigensis banka AS

SEB banka AS

SEB Dzīvības apdrošināšana AAS

Akciju sabiedrība "NORVIK ieguldījumu pārvaldes sabiedrība"

The investment management company "SEB Investment Management"

The investment management company "INVL Asset Management"

Akciju sabiedrība "INVL atklātais pensiju fonds"

Akciju sabiedrība "SEB atklātais pensiju fonds"

AS "Latvijas Gāze"

AS "Latvijas Balzāms"

AS "Reverta"

PwC tīkla uzņēmumi

PwC tīkla dalībnieku, kas veic revīzijas pakalpojumus, kopējais apgrozījums no finanšu pārskatu un konsolidēto finanšu pārskatu obligātās revīzijas, pēc iespējami labākajiem aprēķiniem, sastāda aptuveni 3,1 miljards eiro. Šis skaitlis ietver katra uzņēmuma apgrozījumu pēdējā finanšu gadā, kas pārrēķināts eiro izteiksmē pēc finanšu gada beigu datuma valūtas maiņas kursa.

Turpmāk sniegtajā tabulā ir norādīts katra pilnvarotā revidenta vārds vai PwC tīkla uzņēmuma firmas nosaukums, kas 2017. gada 31. decembrī darbojas kā individuāli praktizējošs revidents vai revīzijas uzņēmums un ir pilntiesīgs PwC tīkla dalībnieks no ES vai EEZ dalībvalstīm, un nosauktas valstis, kurās katrs darbojas kā individuāli praktizējošs revidents vai revīzijas uzņēmums un ir kvalificēts kā zvērināts revidents un tam ir sava juridiskā adrese, centrālā administrācija vai uzņēmējdarbības vieta.

Tīkla dalībvalsts	Uzņēmuma vai revidenta vārds
Austrija	PwC Wirtschaftsprüfung GmbH, Wien
Austrija	PwC Oberösterreich Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Linz
Austrija	PwC Kärnten Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Klagenfurt
Austrija	PricewaterhouseCoopers Vorarlberg Wirtschaftsprüfung GmbH, Dornbirn
Austrija	PwC Steiermark Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Graz
Austrija	PwC Salzburg Wirtschaftsprüfung und Steuerberatung GmbH, Salzburg
Austrija	PwC Österreich GmbH, Wien
Beļģija	PwC Bedrijfsrevisoren bcvba/Reviseurs d'entreprises scrl
Beļģija	PwC Audit Services SPRL
Bulgārija	PricewaterhouseCoopers Audit OOD
Horvātija	PricewaterhouseCoopers d.o.o
Kipra	PricewaterhouseCoopers Limited
Čehija	PricewaterhouseCoopers Audit s.r.o
Dānija	PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Igaunija	AS PricewaterhouseCoopers
Somija	PricewaterhouseCoopers Oy
Somija	PwC Julkistarkastus Oy
Francija	PricewaterhouseCoopers Audit
Francija	PricewaterhouseCoopers Entreprises
Francija	PricewaterhouseCoopers France
Francija	PricewaterhouseCoopers Services France
Francija	PwC Entrepreneurs Audit
Francija	PwC Entrepreneurs Audit France
Francija	PwC Entrepreneurs CAC
Francija	PwC Entrepreneurs CAC France
Francija	PwC Entrepreneurs Commissariat aux Comptes
Francija	PwC Entrepreneurs Commissariat aux Comptes France
Francija	PwC Entrepreneurs France
Francija	PwC Entrepreneurs Services

Tikla dalībvalsts	Uzņēmuma vai revidenta vārds
Francija	M. Philippe Aerts
Francija	M. Jean-François Bourrin
Francija	M. Jean-Laurent Bracieux
Francija	M. Didier Brun
Francija	M. Didier Falconnet
Francija	M. Hubert de Rocquigny
Francija	M. Bernard Kervarec
Francija	M. François Miane
Francija	M. Yves Moutou
Francija	M. Claude Palméro
Francija	M. Pierre Pégaz-Fiornet
Francija	M. Antoine Priollaud
Vācija	PricewaterhouseCoopers Gmbh Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Vācija	Wibera WPG AG
Grieķija	PricewaterhouseCoopers Auditing Company SA
Ungārija	PricewaterhouseCoopers Könyvvizsgáló Kft.
Islande	PricewaterhouseCoopers ehf
Īrija	PricewaterhouseCoopers
Itālija	PricewaterhouseCoopers Spa
Latvija	PricewaterhouseCoopers SIA
Lihtenšteina	PricewaterhouseCoopers Gmbh, Vaduz
Lietuva	PricewaterhouseCoopers UAB
Luksemburga	PricewaterhouseCoopers, Société coopérative
Malta	PricewaterhouseCoopers
Nīderlande	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Nīderlande	Coöperatie PricewaterhouseCoopers Nederland U.A
Norvēģija	PricewaterhouseCoopers AS
Polija	PricewaterhouseCoopers Polska sp. z.o.o.
Polija	PricewaterhouseCoopers sp. z.o.o.
Portugāle	PricewaterhouseCoopers & Associados-Sociedade de Revisores Oficiais do Contas Lda
Rumānija	PricewaterhouseCoopers Audit S.R.L.
Slovākija	PricewaterhouseCoopers Slovensko s.r.o.
Slovēnija	PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Spānija	PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.
Zviedrija	PricewaterhouseCoopers AB
Zviedrija	Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB
Lielbritānija	PricewaterhouseCoopers LLP
Lielbritānija	James Chalmers
Lielbritānija	Richard Sexton*

* Reģistrācija tika pārtraukta pēc 2018. gada 30. jūnija